GOLDONI

TEATRU

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ %

CARLO GOLDONI

CLASICII LITERATURII UNIVERSALE

CARLO

GOLDONI

TEATRU

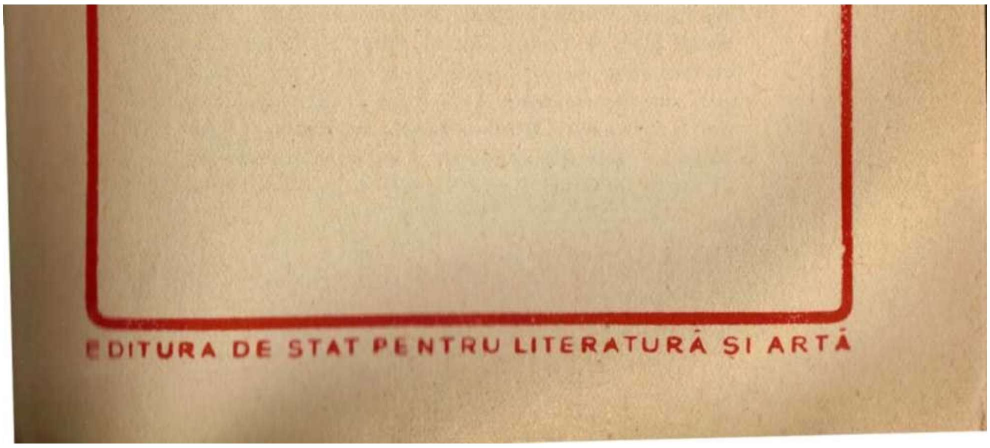

FEUDALUL

COMEDIE ÎN TREI ACTE

Jletreienlală pentru prima oare !a VenetU in timpul carnavalului din 1752

în romîne}te de FLORIAN POTRA

P E R S O N A J E L E

MwtBznl T 3, ORI N DO, feudal Je ICom-tefosco.
Marchiza BB&TRICE, mama sa
PANTALONE, administrator al veniturilor feudei
ROSAURA, orfană, moştenitoarea legală a feudei
NARDO ţ
PASQUAIVOTTO
MARCONE
CBCCO 1 deputaţi ai obştii MENCONE)
} economi ai obştii
GIANINNA, fiica lui Nardo GHITTA, soţia lui Cecco OUVETTA, fiica lui Mengone Un JUDECĂTOR
Un NOTAR
ARLBCCHINO, servitor al obştii Un SERVITOR al lui Pantalone Un ŢĂRAN, care vorbeşte
Servitori ai marchizului, care nu vorbesc Ţărani care nu vorbesc

Acţiunea se petrece la Montefosco

ACTUL 3

SCENA i

Camera la obşte, cu jilţuri *vechi*

I4.SEO, care e aşezat la mijloc, cu jacJaetă gioasi, lisma albă, pălărie şi ghete butucănoase. CECCO, ca basma la gît, ghete de vînâ-toare, basma neagră şi pălărie cu fireturi. MSNGOUE, cu părul rîlroi şi pălărie de paie, jachetă groasă şi papuci; toţi şed în jilţuri

NARDO: Au trecut două ceasuri de la răsăritul soarelui, şi economii nu se arată.
CECCO: Pasqualotto s-a dus cu căruţa să ducă vinul doctorului.
MENGONE: Pe Marcone l-am văzut eu culegînd gulii.
NARDO: Nişte dobitoci! Nu-şi cunosc datoria. Sînt economii obştii şi ne lasă să aşteptăm pe noi, care sîntem deputaţi!
CECCO: Ca să vin aici în dimineaţa asta, nu m-am dus la vînătoare.
MENGONE: Iar eu am trimis pe altcineva în locul meu să-mi vîndă lemnele.

NARDO: Eu, cînd ştiu că-s deputat, nu lipsesc niciodată. Eas totul baltă, ca să pot veni aici. De şapte ori am fost în slujba asta. Ei, ce ziceţi? Nu-i plăcut să şezi în asemenea jilţuri?
CECCO: Azi soseşte domnul marchiz şi e de datoria noastră să-i facem închinările de bun venit.
NARDO: Eu o să i le fac, că-s cel mai bătrîn.
CECCO: Oare domnul marchiz o să ne primească?
NARD O : Cura să. in, o si Y«deţi. Da.câ-i bun ca şi tată-său, o si ne ia cu t»inişorul. LV am cunoscul J >e marchizul cel bâtiîa. Ţinea foa.rte mnlt la mine. De cite ori venea, la Montefosco, mâ duceam să-1 văd: ii sărutam mîna, el mă bătea p« umăr sL-mi. iidea să beau cu paharul din caie bea chiar el.
CSCCO: în. schitul), eu am auzit că marchizul ăsta tînăr e-im zvînturat fără judecată. **MENGONB:** E şi foarte tînăr, trebuie să-L înţelegi...

SCENA 2

ARi,ECCHINO şi cei de mai înainte

ARLECCHINO *(cu pălăria pe cap):* Domnule...
NARDO: Scoate-ţi pălăria!
ARLECCHINO: Pentru cine?
NARDO: Pentru noi.
ARLECCHINO: Ei, asta-i! Au venit...
NARDO: Scoate-ţi pălăria îţi spun!
ARLECCHINO: Şi de ce trebuie să-mi scot pălăria? Vă întîlnesc de douăzeci de ori pe zi şi nu mi-o scot niciodată, şi acum vreţi să mi-o scot?
NARDO: Acum sîntem în exerciţiul slujbei, în adunare. Scoate-ţi pălăria.
ARLECCHINO: O! Bată-vă dumnezeu de smintiţi! Poftim... mi-am scos pălăria.
NARDO: Ce doreşti?
ARLECCHINO: Au venit proţapii oiştii.**CECCO:** Ce dracu tot îndrugi acolo?
ARLECCHINO: Au venit ăi doi ţărani, îmbrăcaţi în straie de oameni fudui şi proţăpiţi, care vor să se bage în oişte.

» In text, joc de cuvinte intraductibil: *cimesi della Comoditi,* pentru *sindaci della Ccmunitd* (n.t.)-

MK5: Phiii, <s mare dobitoc mai eşti! Vrei să spui econom, ii obştii. Să întie! m 1.1 |
C< i HKO : Da, dotnn-nle.
- i fii ÎIIÎ: Bua tîrg am fîăcut că. l-am Luat vătasel ki obşte pe măgarul ista din Bergamo!
II UECCHMTO: Aş*-:, că bine ziceţi; în satul ăsta, de in;ijra.ri nu âuceţi clorul! *(Iese.)*
N A R no ; Neobrăzatul!
m i- M IÎOJJB : U:t«-i!

j •« Ci): E de trebuinţa să ne sculăm în picioare?
iRDO : Da de imde! M i'.rs IÎOHE : E de trebuinţă să ne scoatem pălăria? IN A N DO : Asta ai mai lipsi!

SCENA 3

pASQtXAiorTO şi MARCONE, îmbrăcaţi ţărăneşte

FASQTJALOTTO: Bună ziua, domniilor-voastre...
MARCONH: Salut, domniilor-voastre...
NARDO: Şedeţi. *(Cei doi se aşază cu mişcări caraghioase.)* Aţi aflat, cred, că marchizul Ridolfo a murit...
MARCONE: Să ne fie de bine.
NARDO *(lui Marcone):* Şi că acum stăpînul nostru
e marchizul Florindo... CECCO *(lui Pasqualotto):* Sînt păsări pe cîmp?
PASQUALOTTO: Puzderie.
NARDO : Ascultaţi-mă! Marchizul Florindo trebuie să
vină să ia în stăpînire... CECCO *(lui Marcone):* Ce preţ are vinul?
MARCONE: Zece 4«e^
NARDO: Daţi-mi ascultare. De asemenea, trebuie să vină cu el şi doamna marchiză Beatrice, mama dumisale.
CECCO *(lui Pasqualotto):* Mierle sînt?
iJISQUALOTtO: Destule.
VIXDOz Vreţi sâ bateţi odaia? Vreţi si m-a-sculta-ţa? ^ j-aşa, mărci iza-mamâ şi marchizul-frusînt aşteptaţi., .
EnxG-ONE *(lui Manone): Am.* un butoi dc vînzaie.
ITAXDO *(tare):* Sînt aşteptaţi...
BUiCCNE ff«» *Metigone):* îl cumpăr ea.
tun 3)0: Sîat aşteptaţi să sosească astăzi. *(Şi mai tare, tu tnikfi,)* Oh! Pe trupul diavolului, asta-i obrăznicie! Citii vorbeşte un deputat, sâ i se dea ascultare! Mă rair de voi doi, că sînteţi deputaţi ca şi mine..,
CECCO: Tăcere! *(Face semn ie tăcere economilor.)* NARDO: Nu ştiţi să vă cinstiţi slujba... CECCO: Tăcere! *(Repetă gestul.)*
NARio: Astăzi sosesc marchizul şi marchiza şi va să
ne gîndim să-i primim cu cinste. CECCO: Să ne gîndim, să nu ne facem satul şi pe noi
înşine de ruşine. MENGONE: Să le ducem plocoane. NAREO : E-ucrul cel mai de seamă ăsta e: să ne aşezăm
în şir, să-i întîmpinăm şi să-i cinstim. PASQUALOTTO: Eu nu mă pricep la de-alde astea... MARCONE : Dacă e să spui două vorbe bine ticluite,
lăsaţi pe mine! NARDO: Să vorbesc marchizului mie mi se cuvine.
Voi o să veniţi în urma mea, şi eu o să vorbesc.

Dar cine-o s-o primească pe doamna marchiză? **CECCO:** Nimeni nu-i mai potrivit decît Ghitta, nevas-
tă-mea. Vorbeşte ca un cărturar. Toată ziua stă
la sfat cu doctorul. **NARDO:** Şi unde-o laşi pe Giannina, fiică-mea, care-1
învaţă pe notar unde-i răsăritul, apusul şi miază-
ziua?

MENGONE: Şi Olivetta, fiică-mea, ne-ar face cinste. Ştie să citească şi să scrie şi are o ţinere de minte că te cruceşti!

M ii;oi iii S: Si |/ spun. şi eu ceva.. *Mai* e si dotrmtiL Patrtaloiie, taai e şi. doamna. Ros aura care ştiu «D rt« ; au s-ar putea să ne ţină ei locul in. faţa ilixunalui nixrchiz şi a doamnei maiefme?

smki>0: Cine? Pa.nr.akme?

« uO: "Un *silim}*

ni; siooirs: Ce, penliu că aie bani mai mulţi ca noi
să fie mai meşter şi mai cu moţ? **NARDO:** Şi banii cum i-a
ciştigat?

CBCCO: De ani de zile îi plăteşte o sumă anume marchizului, dar încasează toate veniturile... Şi-i dă înainte, se procopseşte...

iv KIYGONE : Aşa ne-am ii putut procopsi şi noi.

i'A ^ijTTAioriO: Uu străin mănîncă ceea ce-ai fi trebuit si mnicăm noi.

MAKCOITE: Dar doamna Rosaura, în schimb, e de pe la noi.

NARDO: Da, e adevărat, numai câ-i umblă nişte gărgăuni de mare cucoană prin cap şi le cam dispreţuieşte pe femeile noastre.

MARCONB: Da drept vorbind, e născută din sînge nobil şi ea ar trebui să moştenească pămînturile astea.**CECCO:** Dacă ai ei le-au vîndut, nu mai are ce căuta aici.

MARCONE: Nu caută, pentru că cel bogat îl înghite pe cel sărac... altfel ar avea ce căuta.

MENGONE: Destul. Rosaura stă în casă cu Pantalone; sînt oameni care nu au nici în clin, nici în mînecă cu noi. Să se înfăţişeze femeile noastre.

NARDO: Cu asta am terminat. Domnilor deputaţi, domnilor economi, aşa o să facem.

CECCO: Dacă nu mai e nimic de spus, eu mă duc la vînătoare.

MENGONE: Iar eu să-mi cîntăresc griul.

(

1

1

[1] Acest personaj, deşi nu aparţine clasei feudalilor, este totuşi tributa concepţiilor minante în epoca sa (n. r.).

AM,Eccartd şi CEI ie mai ÎNIINTE

AMICCHINC *(c* jfilărui pe nap):* Dorn.., aoţfr: Scoa1e-ţi păli r ia, scoite-ţi pălăiia !

arxicchinc) : Ptiu, fir-ir afurisită sâ fie! *(Antncă*

jfdldria .) Domnul marchiz se apropie. **BiiBO:** Să mergem. *(Se ridică toţi şi dmt si plece.)*

Aşteptaţi. Mie mi se cuvine să păşesc in frunte,

(Fese, plin ele inipoitaniă.) **TASQCALOTÎO** *(dă. %vi iasă)* ,

CECCO: Aşteaptă! E rîndul meu. *(Face acelaşi* *luc-m.)* **MEMGONE:** Şi-acum, al meu, *(Face acelaşi lucrti.)* **TASQTJALOTTO** *(lui Marcone):* Şi-acum al cai e rîndul?

MARCONE: Eu sînt economul cel mai bătrîn. E al meu.

ARLECCHINO: Da, domnule, e rîndul dumnealui. **PASQUALOTTO**: Eu de patru ori am fost econom,

dumneata numai de două. **ARLECCHINO:** Adevărat, e rîndul dumneavoastră.

MARCONE: Dar de data asta am fost ales înaintea

dumitale. **ARLECCHINO:** Are dreptate.

PASQUALOTTO: Eli! hai să-i chemăm pe deputaţi, să

hotărască ei al cui e rîndul. **MARCONE** *(lui Arlecchino):* Prea bine, du-te şi chea-

mă-1 pe domnul Nardo. **ARLECCHINO:** îndată. *(Aparte.)* Iată o sfadă de

onoare în a nobilimii floare! *(Iese.)* **PASQUALOTTO:** Nu vreau să rămîn mai prejos. **MARCONE**: Nici eu, de bună seamă. **EASQUALOTTO:** Sîntem prieteni, dar la socoteli de

astea sînt de partea demnităţii. **MARCONE** : Celelalte, treacă-meargă, numai să nu mă

simt înjosit.

SCENA 5

NARDO şi cei de mai înainte

WARDO: Ce s-a ktîmplat? Ce doriţi? **rvsQTTAEOTTO**: Dcînnule deputat, cui i se cuvine, dintre noi doi, să treacă înainte? **N/utDO:** Cine are întîietatea?

BA3LC01TB: N-aş şti să spun. O să trebuiască să adunăm obştea.

rASQTT AEjOTTO: Hotărăşte dumneata.

MARCONE: Mă las în voia dumitale.

NARDO: Ceasurile sînt înaintate, vine marchizul... Să facem aşa: de data asta, fără să păgubim pe nici unul — numai să n-o schimbaţi în obicei — ieşiţi amîudoi deodată, unulpe-aici, şicelălaltpe dincolo.

PASQTJALOTTO: Prea bine.

MARCONE: Răspunsul mă mulţumeşte.

NARDO: Hai, duceţi-vă.

PASQTJALOTTO *(face cîtiva paşi):* Mă duc.

MARCONE *(face tot atîţia paşi):* Mă duc.

PASqUALOTTO: Mare deputat! Ce cap!

MARCONE: La hotărîri mari, om mare! *(Ies, pîn-dindu-se unul pe altul, pentru a nu se depăşi.)*

NARDO : O să mă duc la notar, să scrie în catastif această hotărîre a mea, pentru a fi *ad perpetuas reis memoriarum.*[1] *(Iese.)*

SCENA 6

Cameră în casa lui Pantalone

PANTALONE şi ROSAURA; **apoi** SERVITORUL

PANTALONE: Ei nu, de ce să vă necăjiţi pentru atîta lucru? Să fim cu răbdare. Trebuie să ne supunem

[1] Forma corecta e: ***ai perpetuam rei inemoriam*** (pentru veşnica amintire a faptului) (n.t.).

voinţei cerului.

ROSAURA: "Vorbele dumitaLe sînt frumoase, dai nenorocirea mea < prea mare.

r*.**LMrA**.L02lîî: **B** tievărat, nenorocirea diinuieavcaslră e mare. -Aţi putea fi dumneavoaslră sbipîna acestor locuri. Aţi putea şi ar trebui sa fiţi dim-rieavoastri marchiza de Montefosco şi nu suite}i nimic, sînteţi o doamnă săracă, dar ori că vă gîndijn, ori că nu vă gîndiţi la asta, totuna e : plînsul şi deznădejdea nu folosesc la nimic. Y-aţi născut aşa, deci răbdare.

R.OSA.URA: _A.proa.pe că **mă** obişnuisem cti suferinţa, dar acum, cîiid aud ci de locurile acestea se apropie marchizul Florindo, mi se trezesc în amintire pierderile mele dureroase, şi ruşinea mă apasă.

PANTALONE: Domnul marchiz Florindo nu are nici o vină. El a moştenit domeniul acesta de la domnul marchiz, tatăl său.

ROSAURA : Şi tatălui său i 1-a vîndut tatăl meu. Ah, părintele meu m-a trădat!

PANTALONE : Cînd **1**-a vîndut, nu avea copii. După aceea s-a însurat din nou, în taină, şi v-aţi născut dumneavoastră.

ROSAURA: Aşa că eu aş putea redobîudi totul...

PANTALONE : Să vedem mai întîi dacă femeile au drept de moştenire.

ROSAURA: Da, au. Mi-a spus notarul.

PANTALONE: Vreţi să înaintaţi o plîngere?

ROSAURA: De ce nu?

PANTALONE: Cu ce bani? Cu ce mijloace? Pe ce temei?

ROSAURA: N-o să găsesc dreptate? N-o să găsesc pe nimeni care să mă ajute? Care să mă sprijine? Dumneata, domnule Pantalone, care cu atîta bunătate mă ţii în casa dumitale şi mă îngrijeşti şi mă iubeşti ca pe o fiică, mă vei părăsi oare?

PANTALONE: Nu, doamnă Rosaura, nu spun că vă părăsesc, dar trebuie să ne gîndim bine. Domnul, tatăl dumneavoastră, din greşită gospodărire şi rele deprinderi, treptat-treptat a vîndut totul.

I i u unu a. voastră T-aţi. născut la şase Iutii după M I minat el, şi. cînd şi-a dat sufletul nici măcar un ştia. ci sopia. lui e însărcinată. Apoi a. murit i «loanma., mama dumneavoastră, iar duirmea-roasbra aţi lămas orfana, sub tutela si săracă li[ită. Domnul marchiz Ridolfo, tatii rnarchi-. u n i FLoriuio, cuprins de milă pentru nenorocirea domneavcastră, v-a crescut şi v-a educat, iar cînd arn venit eu administrator al veniturilor pe domeniul acesta, v-a încredinţat mie şi mi-a <lxt o samă cuviincioasă pentru a avea grijă de dumneavoastră. A murit marchizul Ridolfo, şi pe dată marchiza Beatrice, mama şi tutoarea tînărului marchiz, mi-a scris să am grijă de dumneavoastră. Cu oameni care lucrează atît de cinstit nu cred că trebuie purtate judecăţi. Ei cr să sosească, o să le vorbim şi o să căutăm să vă îmbunătăţim situaţia. Ne-om îngriji să vă orînduirn viaţa cum se cuvine. S-ar putea să vă dea şi o zestre frumoasă. Cel mai bun lucru e să aveţi încredere, dat fiind că sînteţi la strîm-toare. Cu purtări şi maniere alese se dobîndeşte orice... cînd eşti bun, nu rişti nimic, ba chiar ai putea să şi cîştigi ceva. ROSAURA: Dragă domnule Pantalone, ceea ce spui dumneata e foarte bine, iar să povăţuieşti e lucru tare frumos. Orice situaţie mi s-ar putea oferi nu va însemna nici pe departe cît titlul de marchiză, cît stăpînirea acestei feude, oricît de mică ar fi.

PANTALONE: Lumea e plină de nenorociri. Fiţi răbdătoare, resemnaţi-vă şi gîndiţi-vă să duceţi o viaţă liniştită, fiindcă cea mai frumoasă feudă, cea mai frumoasă avere e liniştea sufletului, şi cine se mulţumeşte cu ea e bogat. ROSAURA: Dumneata âmi îndulceşti hapul, dar eu, care trebuie să-1 înghit, îi simt gustul amar care mă face să sufăr.

PAff TALO NL : Şi ce-aţn vrea să faceţi?

;R OS AURA : Nimic, lasă-mă să plîng, Lasa-tna cel puţin si mă tlngui...

PASTALOKX: îmi pare rău că doamna aceasta şi acest cavaler vin. să locuiască în «asa mea, întru-cît palatul e pe jumătate dă rimat. N-aş vrea. să se işte certuri. încă puţin, şi or sa sosească. Aveţi răbdare, vă rog! Sînteţi, totuşi, o fată chibzuită, încercaţi să vă stăpîrriţi.

HOSAURA : Mă voi strădui din toate puterile.

SERVITORUL: A sosit şi domnul marchiz.

PANTALONE: Da? Şi mama domnului marchiz?

SBR-VITORUX: Şi ea. *(lese.)*

PANTALONE: Vin imediat.... Doamnă Rosaura, fiţi prevăzătoare şi lăsaţi-mă pe mine să lucrez. *(Izse.)*

ROSAURA: Voi fi prevăzătoare pînă la un punct, dar nu vreau să ascund, cu laşitate, nedreptatea care mă face să sufăr. Această feudă e a mea, bunurile acestea sînt ale mele şi, dacă nu se va găsi nimeni să mă ajute, voi şti să mă adresez singură curţii, să-mi înfăţişez cazul şi să cer dreptate. *(Iese.)*

SCENA 7

Altă cameră nobiliară

MARCHIZA. BEATRICB, MARCHIZUL FLORINDO, PANTALONE, apoi SERVITORUL

PANTALONE: Mare e cinstea ce mi se face, binevoind excelenţele-voastre să se slujească de sărmana mea casă. Mă ruşinez ştiind că locuinţa n-o să fie pe potriva rangului dumneavoastră...

BEATRiCE: Mă bucură, domnule Pantalone, curtenitoarele dumitale cuvinte! Sînt nesfîrşit de recunoscătoare pentru faptul că eşti gata să te strîmtoresî în propria duniiţale casă centru a ne da imiiL adăpost, şi iii sigur că ne vei îndatora tot ni;ii mult cu stima şi dragostea noastră atît pe mine, cît şi pe t mărul marchiz, fiul mea.

I M k'i'wone *(Im Flormio):* Servitor preasupus aL i ■ sec lentei- voa stre,

KOR3NEO *(cu rigiditate, atingîndu-si pălăria):* Salut!

r a \ VAXOK"E *(aparte):* Ia te uită ce fumari la acest domn marchiz!

IIICAVHICE: Domnule marchiz, acesta e domnul Pantalone de' Bisognosi, preacinstit negustor vene-ţian, care a primit de la marchizul, tatăl duniitale, dreptul de a încasa veniturile acestui sat care-ţi aparţine, şi cu punctualitate şi precizie şi-a respectat întotdeauna îndatoririle sale, făcînd cinste, prin înţeleapta-i purtare, celui care l-a hărăzit acestei funcţii.

PANTALONE *(lui Florindo):* Mulţumesc excelenţei-voastre pentru bunătate. Am fost un slujitor bun, credincios şi supus excelenţei-sale, tatăl dumnea-voastră, şi nădăjduiesc că şi excelenţa-voastră va binevoi să mă îngăduie mai departe...

LEATRICE: în curînd vor sosi judecătorul şi notarul pentru a încredinţa tînărului marchiz posesiunea feudei. înştiinţează obştea, ca toată lumea să fie gata pentru a presta jurămîntul de vasalitate.

PANTALONE: Da, excelenţă, voi face întocmai.

VLORINDO: Spune-mi, domnule Pantalone, cam cîţi locuitori sînt în Montefosco?

PANTALONE: Satul e mic, excelenţă, să tot fie şapte sau opt sute de suflete.

FLORINDO: Am auzit că sînt femei frumoase pe-aici... e adevărat?

PANTALONE: Pretutindeni se găsesc şi frumoase, şi urîte.

BEATRICE *(aparte):* Poftim subiectele lui de discuţie: femeile! *(Tare.)* Fii drăguţ, domnule Pantalone, cei din obşte ştiu că urma să sosim astăzi?

i^kTjLLOWE: Da, excelenţă, i-am înştiinţat ehia.r eu şi ştiu cor si *vhaâ.* sa se închine şi să-şi recunoască stăpânul.

FLORINDO : Veni-vor şL femeile?

IEATRJ.CE: Ce amestec au femeile? Dică vii,, nu 3a dumneata vin.

FLORINDO *(afiarie):* Dacă nu vin ele la mine, mă dnc eu la ele.

PANTALONE *(aparteJ:* Frumoase apucaturi! îmi pare rău pentru fata care stă la mine în casă,

SERVITORUL: Au venit deputaţii şi economii obştii să se închine în faţa excelenţei-sale. *(Iese.)*

PANTALONE: Aţi auzit, excelenţă, toată obştea e aici pentru a vi se închina.

BEATRICE *(lui Pantalone):* Spune-le să intre.

PANTALONE: Numaidecît. *(lise.)*

SCENA 8

BEATRICE, FLORINDO, apoi PANTALONE, apoi SERVITORUL

BEATRICE: Se poate, dragul meu Florindo, să nu înţelegi că trebuie să devii şi dumneata bărbat în toată firea? **FLORINDO:** A întreba dacă sînt femei să fie un lucru atît de lipsit de însemnătate? **BEATRICE:** Easă acum glumele. Fii serios!

FLORINDO: A, cît despre seriozitate, nu-ţi face griji. Nu le îngădui eu mitocanilor ăstora să devină familiari cu mine. **BEATRICE:** Seriozitate, îţi spun, nu bădărănie. Poartă-te frumos cu ei. *(Lui Pantalone, care intră.)* Ei, dar de ce nu se arată? **PANTALONE**: Să vă lămuresc, excelenţă: mi-au spus că întîi ar vrea să se înfăţişeze excelenţei-sale

lotnoului tnarchiz, şi numai după aceea si vini li i^ccleiipi-roastrâ. **llâTMCB:** ZEI, spane-le să intre filă atîtea foirnali-tiţi, câ suntem, amîndoi aici şi că vor economisi astfel şi o vizită, şi o Închinare, **i i s i** .n.d.TO : O si Le spun. *(Iese, apoi se întoarce.)* **i i « > ! < i m) Q**: Ce trebuie să le vorbesc acestor oameni? **i i. \ i K i CE -.** Răspunde politicos la cele ce-ţi vor spune. Puţine se vor pricepe să spună, şi tot cu puţin le vei răspunde. Şi pe urmă, voi ii şi eu faţă. *(Aporie.)* Vai! acum se cunoaşte proasta creştere pe care i-a dat-o tatăl său... *(Lui Pantalone, care se întoarce.)* Ei bine? iv\ **MTAI.ONE** : Excelenţă, sîut nedumeriţi şi încurcaţi. Spun că au învăţat o închinare anume pentru domnul marchiz, că, dacă o să fie de faţă şi mama, se zăpăcesc şi n-or să mai ştie ce să spună. De aceea vă roagă, vă imploră să le daţi îngăduinţa să-şi facă închinarea fără să se simtă stingheriţi.

ıi;ATIPICE: Treaba asta e cu adevărat ridicolă, dar le voi face pe plac. Să trecem în altă odaie, iar dumneata, tinere marchiz, primeşte-i cu chibzuinţă. Să nu uiţi că voi sta în dosul uşii să te ascult. *(Iese.)*

PANTALONE: Cine uu-i vede, nu-i crede. S-au zăpăcit de moarte, nu ştiu de unde să-nceapă şi să-i vezi ce fudui sînt şi cum s-au mai împopoţonat de sărbătoare! *(Iese.)*

FLORINDO: Nu-mi place să mă încurc cu domnii ăştia. Nu sînt obişnuit cu asemenea mascarade. Hei!

SKR VITO RUT,: Porunciţi, excelenţă!

FLORINDO : Să mi se aducă un scaun! *(Servitorul îi dă un scaun şi iese.)* Nu mă voi purta urît cu ei, dar vreau să-mi respect rangul. *(Se aşază.)*

SCENA 9

XAH1>0, CKCO, MENGONE, P ASO.TT Al OI TO , iijiECOHE, îmbrăcaţi împopoţonat, înaintează unul cîte anul, fac trei reverenţe în faţa marchizului, care îi priveşte atent şi lîde, iară să se mişte

CBCCO *(Hi Mengone):* Ai văzut cum rîde?

MLNGONE: Seinii că ne-a îndrăgit.

CECCO: N-aş vrea să-şi rîdă de noi.

MENGONE: Oh! crezi dumneata că avem noi ©brazuri de luat în rîs?

NARDO: Tăcere! *(Toţi fac linişte; Florindo ridc.)* Preaînalte domn marchiz, întruchipare adevărată a purtării alese şi a cuviinţei, străvechea şi nobila noastră obşte, cu toate că e din Montefosco[1], se străluminează la razele măririi voastre. *(Scuipă, se grozăveşte, şi ceilalţi fac semne de admiraţie. Florindo rîde.)* Iată aici onoratul corp şi deputăţia străvechii şi nobilei noastre obşti. Eu sînt al ei deputat de căpetenie, şi ăştia doi, deputaţii lăturalnici, şi ceştialalţi doi, care nu au nici în clin nici în mînecă cu noi, dar care se ţin scai de noi, vin, preaînalte domnule marchiz, să se aştearnă la picioarele domniei-voastre. *(Scuipă.)*

FLORINDO: îmi pare bine...

NARDO *(cu o reverenţă):* Excelenţă, n-am isprăvit... **FLORINDO**: Hai, isprăveşte!

(Ceilalţi şuşotesc.)

NARDO: Tăcere! *(Toţi fac linişte.)* Iată oiţele feudei înălţimii-voastre, care vă roagă să le tundeţi cu milă şi îndurare.

FLORINDO *(se ridică):* Nu mai pot!

NARDO: Voi, ca un Jupiter îndurător, o să ne ajutaţi şi soarele bunătăţii voastre o să însenineze negurile din Montefosco. *(Florindo se plimbă, Nardo uorbini u ia iufa el, iar loţ\ ceilalţi li wmuasc, tuşirăţi nitul după altul.J* Iată-neaici ca să ofeiim si si întărim. în faţa. excelenţei-voastre, domnule ma-rcbiz Florindo, sapunerea noastră, încredinţat:! fiind ci încăpătorul vostru suflet tnaieţ... *(ţsii%i9>Z\t-5ji m faţă tovarăşii care aplauda, în timp of Florini» ccnti-nuâ să se plimbe)...* o si bine-voiaseă a primi cu belşug de îngăduinţă... *(Flo-ri%io se apropie de uşă, cu nerăbiart)* ...oiţele străvechii şi nobilei noastre obşti... noEiroo: Ai isprăvit?

NARDO: Excelenţi, nu... şi prescriindu-ne... **HORIND** o *(aparte, apropiindu-se de uşă):* Voi isprăvi ea!

---

1 Montefosco înseamnă „muntele înnegurat" (n.t.).

NARDO: ...şiragul poruncilor voastre.,. **FLORINDO**: Sluga domn ii lor-voastre. *(Iese şi coboară perdeaua.)*
NARDO: ...o să găsiţi în noi acea ascultare...
CECCO *(lui Nardo):* Intră după el.
NARDO: Nu-i nevoie... Care o să umple de uimire pe supuşii mai puţin străvechilor şi nobilelor obşti. Am spus. **CECCO:** Sfîrşitul nu 1-a auzit. **NARDO:** N-are a face.
MENGONE: De ce s-a dus înainte de-a fi terminat? **NARDO**: Politică. Ca să nu fie silit la un răspuns. **CECCO:** O! Eu mă duc să mă schimb, şi-apoi la vînă-toare.
NARDO: Ce spuneţi, m-am ţinut bine? **CECCO:** Foarte bine.
MENGONE: Bravo!

SCENA 10

MARCHIZA BEATRICE şi cei de mai înainte

BEATRICE *(aparte):* Florindo nu vrea să fie chibzuit. "Voi îndrepta eu răul. Domnii mei,,,

CECCO *(lui ZTxrlo):* Marchiza.
NARDO *(cu e reverenţa):* Nu-s pregătit pentru dumneavoastră. Să mergem!
BEATRICE: Sta.fi puţin!
NARDO: Excelenţă, nu-s pregătit pentru dumneavoastră, Altă dată. *(Face, o reverenţă şi iese.)*
BEATRICE *(l%i Cecco):* Dar... ascultaţi-mă...
CECCO: Nu sînt eu deputatul prim., excelenţă, *(lese.)*
BEATRICE: Sînt marchiza-mamă „.
MENGONB: Iar eu sînt partea lăturalnică, excelenţă. *(lest.)*
BEATRICE: Sînt eu aici...
MARCONE: Asta nu mă priveşte pe mine. îl priveşte pe deputatul de la mijloc. *(Iese.)* **BEATRICE:** Prea v-aţi înfierbîntat...
PASQUALOTTO: Noi nu ne-nfierbîntăm. Nu sîntem deputaţi. *(Iese.)* **BEATRICE**: Nu-i înţeleg, parcă-s nebuni! *(Iese.)*

SCENA II

Altă cameră FLORINDO şi ROS AUR A

FLORINDO: Vino aici, nu fugi...
ROSAURA: Domnule, nu fug dacă vorbeşti cuviincios. **FLORINDO:** Te compătimesc. Te-ai obişnuit cu ţăranii. **ROSAURA** : Nici unul din aceşti ţărani nu mi-a vorbit

cu atîta lipsă de respect. FLORINDO: Ei, drăcie! Dumneata eşti bine îmbrăcată,
ăştia te vor fi luat drept mare doamnă. ROSAURA: Nu-mi respectă veşmîntul, ci purtarea. FLORINDO: Da? îmi pare bine. De la cine ai învăţat
maximele acestea frumoase? ROSAURA: Le-am moştenit o dată cu sîngele. FLORINDO: Prin urmare eşti de sînge nobil? ROSAURA: Da, domnule, întocmai ca şi dumneata.

i ' tisno: Ca şi ruine? Ştii dumireai a cine sînt? t) U'KA.: Ştiu, ştiu...
ui I N IX): *Ştii* dumneata că eu sînt marchizul de
Bl 'UteCosco? ROI vi r|: De n-aş mai şti! i Ol INBO: ŞL dumneata cine eşti?

• > VI K/i: Cînd va veni timpul voi arata cine sînt, i MM; i >JI>O : Zâu că mi-e milă de dumneata. O tinerica 'imoasă şi dezgheţată să stea aici pe coclaurile
astea, fără să se bucure de plăcerile lumii, fără
ini pic de conversaţie, e într-adevăr păcat! HO AURA: Puţin îmi pasă mie de toate astea. Mi-ai
FI ele ajuns, domnule... i i,m;iNi)0: Da, ştiu, ţi-ar fi de ajuns să faci un pic
de dragoste. Dar printre ţăranii ăştia nu găseşti
unul cate să-ţi placă. HOSAURA: Dumneata nu mă înţelegi, i i.iiuindO: Ba da, te înţeleg. Mi-e milă de dumneata
şi sînt gata să te consolez. ROSAURA: Al;! De-ar vrea cerul! îi.nuiNDO: Nu spune nimic mamei mele şi te voi
consola. ROSAURA : Cum?

J'I,ORINDO: Ne vom drăgosti împreună. Cît timp voi sta aici la Montefosco, voi fi trup şi suflet al dumitale.

ROSAURA: Domnule, cu plecăciune...

FLORINDO: Stai puţin!

ROSAURA: Lasă-mă să plec.

KLORINDO: N-ai spus dumneata că eşti de sînge nobil? ROSAURA: Ba da, şi mă mîudresc cu aceasta. FivORlNDO: Dacă-i aşa, ar trebui să te bucuri că te
iubeşte un cavaler... ROSAURA: M-aş bucura dacă acest cavaler ar vorbi
în alt chip.

FivORlNDO: Cum ai vrea să-ţi vorbească? învaţă-mă. ROSAURA: Dacă n-ai învăţat pînă acum, tîrziu vii la şcoală.

mORJNiM): Aşteaptă. Mă voi strădui să-ţi fiu pe]>Lac.
Eşti comoara mea... eşti idolul meu. *A|l* Ce
spuilf E "bine aşa? s_OSAU"RA: Prostii, linguşiri, minciuni... TTORINDO: Bun, voi vorbi atunci în felul meu. Fetiţo,
sînt cine sînt. Cînd vreau ceva, trebuie să rai se
dea ascultare, şi cine nu vrea să mă asculte,
îmi va da socoteală. ROSAURA: Crede-mă, nici aşa nu mă vei face să
tremur.

FLORINDO: Nu vreau să te fac să tremuri, vreau să te fac să rîzi şi să te înveseleşti. Vino aici, da-mi mîna dumitale.

ROSAURA *(fugind):* Mă mir de dumneata!
FLORINDO *(urmărind-o):* Gîsculiţo!

SCENA 12

MARCHIZA BIÎATRICB şi cei de mai înainte; apoi UN SERVITOR

BEATRICE: Ce se-ntîmplă aici?
ROSAURA: Doamnă, apăraţi-mă de neobrăzarea fiului dumneavoastră. **BEATRICE** *(lui Florindo):* Ah, marchize! **FLORINDO:** Credeţi-mă, doamnă, că nu i-am adus nici o jignire. **BEATRICE:** Te cunosc, ar fi timpul să-ţi schimbi purtarea.
FLORINDO: Glumesc, mă distrez... *(Rosaurei.)* Spune, cu mîna pe conştiinţă, ce ţi-am făcut?
ROSAURA: Nimic, domnule, dar te rog să mă laşi în pace.
BEATRICE *(lui Florindo):* Ştii dumneata cine e această tînără?
FLORINDO: N-o cunosc. Văd că e o fată frumoasă şi-atîta tot.
l i i vruK.it: Dacă ti-o cunoşti, de ce ti_-o respecţi? i "i i :>i»o : tţî spim. că i-am arătat destul jespect. 1 1 IC i l'R ICB: Bine ; pentru ca pe viitor să te poiţi altiel i i i *ti.,* iţi voi spune cine e şi ce purtare ţi se cete i ijâ de ea, i.oimmîo: le ascult bucuros. i i i r u r C E: Afli, aşadar... |.| *vuoRVL (B oniricei)r* Excelenţa, cîteva femei din Montefosco ar vrea să. vă salute, i i.'i M N D O *(apatie):* Femei!
R3CH: Bine. Sâ aştepte puţin, mă voi duce imediat la ele. *(Servitorul iese.)* Află că e fiica marchizului Ercole, care cîndva... i i.ourNDO: Doamnă, îmi vei spune mai tîizia. Cu voia dnmitale... *(Aparte.)* Femei? Femei? *(Iese, vesel.)*

SCENA 13

MARCHIZA BEATRICE şi ROSAURA

iii'ATRiCE *(aparte):* Ce fire lipsită de judecată! **ROSAURA:** Aşadar, ştiţi cine sînt? Vă sînt cunoscute nenorocirile mele? **HEATRICE:** Da, şi te compătimesc foarte mult. **ROSAURA:** Compătimirea dumneavoastră mă poate face fericită?
HEATRICE: Da, Rosaura, mă voi strădui să te ajut, îţi voi fi protectoare, dacă ţelurile dumitale vor fi moderate.
ROSAURA : Mă voi arunca în braţele dumneavoastră! **HEATRICE:** Asta înseamnă că-mi vei da întru totul ascultare?
ROSAURA: M-aş trăda pe mine însămi dacă aş spune da!
BEATRICE : Trebuie să-ţi da i seama de situaţia dumitale.

ROSAURA: Mi gîndesc la obîrşia mea... **BEATRICE:** Eşti deprinsă încă din **leagăn** sa. suferi

nedreptăţile soartei. **XOSAURA**: Dar am nădăjduit mereu ci le voi razi»una.

MATRICE : Cnm?

TtOSAURA: Cerul **îmi** va arăta căile. **MATRICE:** Prin urmare, nu te **mai** arunci în braţele mele?

ROSAURA: Acum da, şi nădăjduiesc ci dumneavoastră veţi fi mijlocul prin care-mi voi putea dobîndi dreptatea.

BEATRICE: Te vei călăuzi după sfaturile mele? **ROSAURA:** Pînă la un anumit punct.

BEATRICE: Şi dacă eu te-aş părăsi, la cine vei recurge? **ROSAURA**: Ea cel de sus.

BEATRICE: Cel de sus îţi oferă ajutorul meu.

ROSAURA: Dacă-i adevărat, se va vedea.

BEATRICE: Te-ndoieşti de mine?

ROSAURA : Nu mi-aţi dat pînă acum nici o asigurare.

BEATRICE: Că-ţi voi găsi un rost?

ROSAURA: N-ajunge, doamna mea.

BEATRICE: Şi ce-ai vrea mai mult?

ROSAURA: Aş vrea să vă gîndiţi că sînt fiica unui marchiz de Montefosco; că femeile nu sînt excluse de la dreptul de moştenire; că feuda a fost vîn-dută fără respectarea condiţiilor; că eu nu sînt mulţumită de soarta mea; că voi face orice pentru a nu-mi întuneca obîrşia; şi, după toate acestea, găsiţi, dacă e cu putinţă, mijlocul de a mă ajuta şi mîugîia. *(Iese.)*

SCENA 14

BE)ATRICE, singură

BEATRICE: Fata asta mă pune pe gînduri. Tot ce spune e adevărat. Ar putea să-1 dea în judecată

pe Eial meu]>entnu posesiunea asupra feudei âin ZMoatefosco., si el, necugetatul, o ihtâxîtă cu. obrăzniciile lui. Destul, mă. voi gîndi cu seriozitate. îmi iubesc iiul, iubesc adevărul şi dreptatea., şi pentru a salva amuidcuă aceste simţăminte, îmi "voi lua drept călăuză chibzuinţă.

ACTUL II

SCENA i

Altă. cameră JIABCIIIZUI, FIOWSDO, apoi OLIVETTA

FLORINDO: Veniţi aici, frumoaselor, în această odaie, că e mai bine. Vom fi mai liberi...

OLIVETTA *(caraghioasă şi fudulă):* Iată-mă pentru a mă bucura de favoarea excelenţei-voastre. *(Face o plecăciune.)*
FLORINDO: **O,** ce drăgălaşă! Cum te clieamă?
OLIVETTA: Olivetta, porunciţi, excelenţă!
FLORINDO: îmi place foarte mult rochia asta.
OLIVETTA: Porunciţi, excelenţă!
FLORINDO: Eşti foarte frumoasă!
OLIVETTA: Porunciţi, excelenţă!
FLORINDO: Prea bine. Voi şti să mă folosesc de favorurile dumitale. Dar unde sînt celelalte doamne? *(La uşă.)* Poftim, intraţi!

SCENA 2

GianninA, **caraghioasă şi fudulă, şi cei de mai înainte**

GIANNINA *(făcînd o plecăciune):* Sînt aici, la porunca excelenţei-voastre. **FLORINDO:** Care ţi-e numele?
GIANNINA: Giannina, la porunca excelenţei-voastre.

UI l>**0:** X?ti fronioasă, eşti drăgâLaşă... ■ ■ mii.v J,**a** porunca, excelenţei-voastre. **i |,IIIMNI»0:** ***Â±*** doi ochi frumoşi, o gură tru.nioa.**sa..,** **m** \ riMWii: I,a. pcmnca excelenţei-voastre.
liliismo: Copile pieadrăguţe, sînt foarte mulţumit i < acest domeniu al meu, **nu** l-aş schimba nici **cu** un rege încoronat! **Dai** iată, nieâ o frumoasă ipnsă a inea!

SCENA 3

OKirra., **caraghioasă şi fudulă, şi cei de mai înainte**

(VniTTA: Excelenţă, mă-nchin cu toată cinstea... **i** i,OKJNDO: Vrei să pleci?
«.ui'i 'TA: Nu, excelenţă, dimpotrivă, vin să vă cinstesc.
ii.niiiNDO: O, draga mea, îţi sînt recunoscător! Numele?
c.iiiTTA: Ghitta, şi vin să mă plec la cel mai mic semn al excelenţei-voastre. **i i.ORINDO:** Ce ales vorbeşti!
GHITTA: Mă voi socoti fericită dacă voi putea să mă mîndresc că sînt, cu tot respectul cuvenit, a excelenţei-voastre... **M,ORINDO** *(aparte):* A învăţat pe dinafară formula de încheiere a unei scrisori! Aşadar, voi sînteţi cele mai de seamă doamne din Montefosco? **GIANNINA:** Tatăl meu e deputatul de căpetenie, şi

sînt aici pentru a vă asculta, excelenţa-voastră. OLiVETTA: Iar al meu e unul din cei trei, la porunca excelenţei-voastre. i"I.ORINDO: îmi pare bine. *(Ghittei.)* Şi dumneata, doamna mea, cine eşti? GHITTA: Sînt... Nu-mi vine să spun... Excelenţa-voastră să întrebe... Sînt idolul feudei Montefosco.

fuorixdo : Idolaşul meu drag, dacă ţi-aş aduce o jertfă, ai primi-o? GHITTA : O jertfă* De ce fel?

FI,ORIN:DO : Inima mea. GEAKNINA: Şi mie, domnule?

OUVETTA: Şi mie?

Ki/ORIXBO: Am destulă pentru toate, am destulă pentru toate... Voi veni să vă vizitez. Aşteptaţi. *(Olivettei.)* Unde locuieşti? CXT.VETTA: în faţa fîntînei celei mari, porunciţi, exce lenta-voastră... FLORINDO *(scoate un carneţel şi scrie):* în faţa izvorului. *(Gianninci.)* Şi dumneata? GIANNINA : Cum ieşiţi din casă, a treia poartă pe mina dreaptă, şi sînt aici pentru a vă asculta, excelenţa-voastră... FLORINDO: Giannina: a treia poartă pe dreapta. *(Ghittei.)* Şi dumneata? GHITTA: în căsuţa aceea frumoasă de pe deluşorul cel frumos, întrebaţi unde stă Ghitta. FLORINDO : Căsuţă frumoasă, deluşor frumos, Ghitta cea frumoasă. Atît îmi ajunge, voi veni să vă vizitez.

ODIVETTA: N-o să-i pese excelenţei-voastre de noi! FLORINDO: Dimpotrivă, voi fi cu totul şi cu totul al vostru.

OLIVETTA: O! Excelenţă...

FLORINDO: Ei, şi acum să lăsăm fasoanele. între noi, fetelor, să fim ca între prieteni. GIANNINA: O! Excelenţă...

FLORINDO: Haide, m-am săturat de atîta excelenţă, să ne purtăm mai slobod... GHITTA: Domnul marchiz e un tînăr fără fasoane. S-o lăsăm baltă şi să vorbim după obiceiul nostru.

FLORINDO: Bravo! Fără sfială. GIANNINA : Fii binecuvîntat! Am simţit că erau să-mi vină pandaliile!

Miri I'TV: *Noi* im suntem deprinse ca atîtea boierii i Jotncrii... >• snc: DesluL că vă surt drag, nu' vreau, nimic .ı11 <■ c/a. 1/ » s i NA O ! cit e de draga laş! Birfl 0! cit e de gingaş! IUTI A : O! cît e de frumuşel!

• •i : io: Xe vorn veseli, vom ciuta, vom dansa... iJITIA: Şi doamna marchizi? tORIN'DO: Nu va spune nimic. IANNTNA: 0 ii bună, ca el? i,i v i-;ttv\ : O sa ne-ndrăgească şi ca, ca el?

SCENA 4

HJllcmzi BEATRICB şi cei de inai înainte

UlţATRlCE: lată-mă, doamnele mele... cuiTTA: 0, doamnă marchiză!

(O întimpir.ă vesele, fără plecăciuni, aţa cum obişnuiesc între ele.)

<.i \ \NINA: Bun venit!
iH.ivivTTA: îmi pare bine...
OIANNINA: Ce mai faceţi?
BEATRICE: Dar, mă rog, ce-i libertatea asta? Cu cine credeţi voi că staţi de vorbă?
OHITTA: ICxcelenţă... domnul marchiz ne-a spus... că nu-i plac fasoanele.
BEATRICE: Marchizul glumeşte. Ştiţi cine sînt.
I'I.ORINDO: înţelege-le, doamnă mamă, sînt deschise la inimă.
BEATRICE *(lui Florindo):* Dumneata du-te. Vizita aceasta mi se cuvine mie. FLORINDO: Nici că se poate mai bine. *(Aparte.)* Ele fac vizita mamei mele, iar eu le voi vizita, una cîte una, pe toate. *(Iese.)*

SCENA 5

HtACAAX BE.ATRICF,, GIANNIff i., GH1TIX, OIJVET2A,, apoi TJN SERVITOR

ghitta *(aparte):* Aoleo, m-am cam zăpăcit... OLIVETTA *(apurte):* Mama se ţine mai măreaţi decît fiul!
GIANNINA *(a far te):* Asta pentru că sîntem femei; dac-am fi bărbaţi, cine ştie?! BEATRICE *(aparte):* Fiul meu nu vrea să se poarte cu chibzuinţă. GHITTA: Excelenţă... BEATRICE: E cineva acolo? SERVITORUL *(se înclină).*
BEATRICE: Scaune! *(Servitorul aduce patru scaime; iese, apoi se întoarce.)* Luaţi loc! *(Se aşază.)* V-aţi deranjat pentru a-mi aduce omagiul vostru? GHITTA: La porunca excelenţei-voastre... GIANNINA : Pentru a vă asculta, excelenţa - voastră...
OLIVETTA: Slugă preaumilă a excelenţei-voastre... BEATRICE: Sînteţi fete, sau măritate? GHITTA: Măritate, spre-a vă fi pe plac, excelenţa-voastră...
GIANNINA: La porunca excelenţei-voastre...
OLIVETTA: Sluga preaplecată a excelenţei-voastre...
BEATRICE: Sînt aici bărbaţii voştri?
GIANNINA: Eu sînt nevasta spiţerului, care e dus la munte să culeagă ierburi de leac.
OLIVETTA: Al meu e felcer şi-a plecat la Napoli să ia sînge de la un cal.
GHITTA: Al meu e aici, şi-i vînător.
BEATRICE: Iertaţi-mă, voi sînteţi clin rangul de jos?
GHITTA *(cu mîndrie):* Da, excelenţă.

GIANNINA *(Ghittei):* Ce-i aia rang de jos?

GHITTA *(aparte):* E că nu sîntem din vîrful muntelui, ci de la cîmpie, de jos. *(Tare.)* Da, excelenţă, sîntem clin rangul de jos.

»i in l< R: Tot aşa si. deputaţii obştii? Ifl ;J> iÎI /|: Dai, excelenţă, tatăl meu e cel de La mijloc. 0 i> £l".rA.: Ai meu e ceL de la stingă. ; II i i TA: lai al meu, cel de la dreapta. MI V I I [CE: Prin urmare voi sâiteţi cele mai noT>ile li 1 1 iei <Lia. sat?

i n i tJ, : Da, excelenţă, sintern cele din rangul de jcs.

i \ 111 i c c *(&j>nrte):* Au, într-adevăr, haz! *(Tare.)* Vă mulţumesc că v-aţi ostenit să veniţi,

BHErXA: Pentru a vă fi pe plac, excelenţa-voastră...

I, *ia* \'HJÎA : La porunca excelenţei-voastre,..

ni iv,crfA: Shigă preaplecată a excelenţei-voastre...

i;i; vixiCE : E cineva acolo?

'i m i'T a *(Gicmninei):* Auzi ? învaţă!

ri; aurice *(Seni tom lui, care iese şi-apoi se-nicarce):* Ciocolata.

CIANWIMA *(Gkittei):* Ce-a spus?

iiiitta: Ciocolata.

GIANNINA: Ce să facem cu ea?

mii ITTA: Proasto ! S-o bem.

OLIVETTA *(Gianninei):* Ce-a spus?

GIANNINA: Că vrea să ne dea ceva de băut.

OlviVETTA: Mi-e sete, o să beau bucuros.

N MATRICE *(aparte):* Frumoasă creştere, şuşotesc între ele! *(Tare.)* Aşa, povestiţi-mi ceva.

GHITTA: Excelenţă, cît cestă pînza de in la Napoli?

HEATRICE: N-am cunoştinţă de asta.

GIANNINA: Ce vrei să ştie excelenţa-sa despre lucrurile astea? O marchiză nu toarce, ca noi. O fi făcîud cel mult dantele, o fi brodind, o fi împletind scufii. Nu-i aşa, excelenţă?

BEATRICE: Da, eşti foarte isteaţă. Iată ciocolata.

(Servitorul, care aduce patru ceşcufe de ciocolată, îi dă una marchizei.)

GIANNINA *(Ghittei):* Ce-i asta? **GHITTA:** Ciocolată.

^rAKNEBTA *(Olivettei):* Aşa de neagră? Ei, ciocolată neagră!

OWETTA: Eu n-am mai băut niciodată aşa ceva.,, *(Servitorul împarte tuturor cîte una.)*

GHITTA: în sănătatea excelenţei-voastre. *(Apropie: ceaşca de gură, simte că frige şi o îndepărtează. Gianninei.)* Aoleu, frige! *(Apoi soarbe.)*

GIANNINA *(Oliveitei):* Frige, nu-mi trebuie...

CfLiVETTA: Nici mie.

GIANNINA: Ascultă, ăla de colo! *(îl cheamă pe Servitor şi-i dă ceaşca.)*

OUVETTA *(făcmd la fel):* Auzi, ăla de colo!

GHITTA: Nu mai pot. Ţine, ăla de colo! *(Face ca şi celelalte.)*
BEATRICE: Ce? Nu vă place?
GHITTA: Excelenţă, mi-a trecut setea.
BEATRICE *(aparte):* Hotărît, am de ce rîde. O văd pe Rosaura în cealaltă cameră. *(Servitorului.)* Ei! Spune doamnei Rosaura să vină aici.
GHITTA *(Gianninei):* Ai auzit? A chemat-o pe Rosaura.
GIANNINA: Să rămînem pe locurile noastre. **GHITTA**: Atîta ar mai lipsi, să ne sculăm! Sîntem din rangul de jos! **GIANNINA** *(Olivettei):* Dacă vine Rosaura, să nu te mişti.
OTIVETTA: O! n-avea grijă.

SCENA 6

ROSAURA, cele de mai înainte, apoi SERVITORUL

ROSAURA: Ce-mi porunciţi, excelenţa-voastră? **BEATRICE**: Vino aici, dragă Rosaura, îmi face plăcere să-mi ţii companie.

f« ***a pktâc'une):*** îmi acordaţi piei.muLti « ii ::«■, esceleuji,

fCeie '-7ei Urnei r'd <Je ea, intre ele.)

ı ı EL! Cu femeile astea e un adevămt bîlci. ■ ı U ı A.: Cu toate acestea, îşi au partea lor de trufie, v i i Ci : Şezi, Rosaura. *(Servitorului.)* Ei! adu un «ca.un !

MtrRJL fcw o *plecăciune):* Excelenţa-voastră e plină, de bunăvoinţă.

(Ceti \rr-i ţintei r'l de ea. Servitorul aşază vn senin lîngct Ghitlc, de partea Beatricei, şi femeile iţi joc simiie întfi de. Chitta trece de pe scaunul ei pe cel destinat Rcsaurei, şi la fel fac şi celelalte daltă, inxintind cu un scaun, pentru Rosaura râmînînd cel din urmă.)

• **M'RA:** Aţi văzut, excelenţă?
URICE: Ce-nseamnă asta, doamnele mele? Nu vă era pe plac locul pe care stăteaţi? **|ANMINA** *(Ghittei):* Răspunde-i dumneata. **MUTA**: Să vă spun, excelenţă... întrucît... respectul vecinătăţii mă sileşte... aşa sînt mai aproape spre a vă cinsti. **ANNINA** *(către OUvetta):* Bravo ei. **[VETTA:** Bine i-a răspuns.
OSAURA: Aceste doamne nu vor să ştie că sînt mai presus de ele. Vedeţi, excelenţă, cum îşi bat joc de mine? «

(Cele trei femei rîd tare.)

iucatrice: Ce purtare nepotrivită aveţi! Ce e lipsa asta de respect faţă de o doamnă de-o seamă cu mine?

c. IIITTA: Excelenţă, n-o facem pentru dumneavoastră. GIANNINA: Nu rîdem de dumneavoastră, excelenţă. oi,iVETTA: Vai! Excelenţă...

BEAiracB: înţeleg că sînteţi nişte prostuţe, şl vi compătimesc. Arătaţi însă o trufie nepotrivita cu ceea ce sînteţi. GHirrA: Excelenţă, sîntein din rangul de jos... BEATRICE: Vino aici, Rosaura, aşază-te pe scaunul meu. Ţi se cuvine, fiindcă eşti de viţă nobilă. *(Ss ridică.)*

ROSAURA: Vă aduc mulţumiri, excelenţa-voastră.

GIANNINA *(Ghittei şi Olivettei):* Să plecăm.

GHITTA: Da, da, să plecăm. *(Se ridică.)*

BEATRICE *(aparte):* Ce femei încrezute!

GHlT'fA: Excelenţă, noi am venit să ne închinăm în faţa luminăţiei-voastre, nu să cinstim pe una care nu-nseamuă nimic în satul nostru. Sluga exceleuţei-voastre... *(Iese.)*

GIANNINA: Sluga excelenţei-voastre... *(Iese.)*

OUVETTA: Sluga excelenţei-voastre... *(Iese.)*

SCENA 7

ROSAURA, MARCHIZA BEATRICE, apoi FLORINDO

BEATRICE: Rămîn uimită de atîta cutezanţă. Dar, de fapt, cutezanţa porneşte din neştiinţă. De voi face pe obraznicele astea să-şi cunoască datoria! Le voi arăta cine sînt eu, cine eşti dumneata.

ROSAURA: Ah, doamnă marchiză, priviţi pînă la ce prag de deznădejde mă aduce soarta mea! Aici va trebui oare să trăiesc? Aici va trebui să mă văd sacrificată? Doamnă marchiză, fie-vă milă de mine!

BEATRICE *(aparte):* într-adevăr, e vrednică de milă! *(Tare.)* Mă voi gîndi cum să-ţi îndrept soarta. ROSAURA: Eh, doamnă, dacă ar fi de ajuns vorbele, orice soartă s-ar îndrepta! Cine trăieşte în belşug . nvii iui crede suferinţelor ceLni care zace lirniri ; *şl* cine se află pe treapta nobleţei celei i i . Incite nu se-ngrijeşte, riu-1 asculta şi deseori « lii.ir ÎL dispreţuieşte pe cel care s-a născut nobil, dac fiiră noroc. *iimt K (aparte):* Vorbeşte într-un iei care mi

I ni p r iuue . >u i u i >u: Pot intra? E voie? vn-iiCK: Vino! De ce atîta şovăiala? iiriniio: Cînd văd femei, mi-e teamă întotdeauna, n u cuprinde sfiala. AÎRICE: Dar numai cînd sînt şi eu de faţă, nu ctnd le găseşti singure, uimjno: Cine v-ar auzi, preanobilă doamnă mamă, i : i - rede că sînt cel mai mare desfrînat din lume! Frumos portret îmi faci!

Scumpă domnişoară, să ı ı ı ı crezi! Sînt un admirator al frumuseţii, care şı ie să trateze femeile cu respect şi bună-cu-viinţă.

08AURA: Iartă-mă, domnule, nu m-ai făcut să cred asta atunci cînd... iORINDO: O! atunci nu te-am cunoscut, dar acum, cînd ştiu cine eşti, nu vei avea de ce te plînge.

Doamnă mamă, dînsa e o domnişoară de neam ales. M-a încunoştinţat domnul Pantalone. iiicatrice : Da, s-a născut nobilă, dar e fără noroc. i'i.orindo: Pentru dumnezeu, să n-o părăsim! S-o ajutăm! Vreau să fiu norocul ei! **(tOSATJRA:** Domnule, binele acesta îl aştept de la doamna marchiză, i i.'**HÎINDO**: Ei! doamna marchiză nu-ţi poate face binele pe care ţi-1 va face domnul marchiz...

Eu, eu, eu, scumpa mea, vei vedea... ni.ATRiCE: Rosaura, retrage-te, dacă nu te superi.

Trebuie să stau de vorbă cu marchizul, fiul meu.

KOSAURA: Vă ascult. *(Aparte.)* Cine ştie? Poate că soarta mi se va schimba.,. *(Iese.)*

SCENA 8

MARC H.I2JI BEnRKE, MARCHIZ L^R^ *L* FLORINI O, ajoi SERVITORUL

BEATRICE: Ascultă-mă cu un pic de seriozitate, *(Deţine serioasă.)* Ştii cine este această tînăiă ? **FXORINCO**: Da, doamnă, ştiu.

BEATRICE: Ştii dumneata că e moştenitoarea, legali a acestui domeniu?

florindo: Cum? Nu sînt eu moştenitorul?

BEATRICE : Ba da, dumneata l-ai moştenit de la tatăl dumitale.

FLOMNDO: Piin urmare e al meu.

BEATRICE: Dar marchizul, tatăl dumitale, 1-a cumpărat de la tatăl nefericitei Rosaura.

FLORINDO: Cine-a vîndut, a vîndut, şi cine-a cumpărat, a cumpărat.

BEATRICE: Iată vorbele unui om cu adevărat învăţat şi binecrescut! Tatăl Rosaurei 1-a vîndut, dar nu putea să-i vîndă.

FLORINDO: Dacă nu l-ar fi putut vinde, nu l-ar fi vîndut...

BEATRICE : Frumoasă cugetare! Cîte lucruri se fac din cele care n-ar trebui să se facă!

FLORINDO: Destul, fie cum o fi. Treaba-i făcută, şi ce-i făcut, făcut rămîne.

BEATRICE: Nu ştii că ea ar putea să recurgă la jude-**Cel tel , Scl** ceară dreptate şi să fie despăgubită ?

FLORINDO: Da, da, să se ducă la oraş, să-nceapă judecata! Fără bani, fără protecţie nuvadobîndi mare lucru...

BEATRICE: Aşadar îţi întemeiezi dreptatea pe sărăcia şi pe nefericirea ei!

FLORINDO : Iar dumneata, doamnă mamă prea prevăzătoare, m-ai sfătui să-i dau domeniul acesta de bunăvoie şi să pierd banii şi posesiunea? O pose-

ii II<]>e care n-aş da-o nici la an preţ Lndoit. *Ij'ii i h: j Vaste* Eemeile **mele!** ■ i\: Ai ii o cale, uşcaiă **ŞL** cinstită., dacă ai Iii «n **iri** inţa-o... **01 IM1**>0: Spune şi o voi urma. ri **i** ;n· **i v :** Cura îpi place înfăţişarea Rosaurei? **!■ IN i>(** J: tmi place, e frumoasă, e foarte drăgălaşă. **fcflrJUCE:** Mai adaugă că e înţeLeaptă şi modestă. OMIT DO: 35 cat se poate de adevărat. *(Aparte.)*

. hiat prea mult. I I i **«ICC:** Ai fi dispus s-o iei de soţie? **i,|** ii **iNDO** : S-o iau de soţie? I**/.TKICE**: Da, e nobilă ca şi dumneata. "pmjfDO: De acoid cu nobleţea, dar mi-ar părea

i **n i** să-mi pierd libertatea, **i v i** Kicii: Mai curind sau mai tîrziu, tot va trebui să te-nsori. **i . ' i r i N D O :** Da, dar cît se poate mai tîrziu. **i** urice : Cu toate astea, nu s-ar putea spune că

femeile nu-ţi sînt pe plac. i.nitiNDO *(glumeţ):* Cît se poate de adevărat.

BA.TRICE: Atunci, de ce nu vrei să te-nsoţeşti cu o femeie?

IOIUNDO: Nu mă-nfricoşează femeia, mă-nfricoşează

î nunele de soţie, **i u . \ 1RICE:** Ei, hai, trebuie să ajungem la o dezlegare. Ori te hotărăşti să te-nsori cu Rosaura, ori va

trebui să găsim o altă soluţie. **I.OKINDO:** Aşteaptă să mă obişnuiesc un pic cu ea,

să mă-ndrăgostesc de ea, şi poate c-o s-o iau de soţie.

BBATRICE: Da, numai că nu pot avea încredere în dumneata. Ori te-nsori, ori nu te apropii de ea. **IT.ORINDO**: Mă voi gîndi.

IBRVITORTJL: Un om de la obşte, cu cîţiva ţărani, ar dori să se închine în faţa excelenţei-sale stă-pînul.

IT.NRWDO: Ce-or mai fi vrînd şi ăştia?

SERVITORUL: Cred că vin să aducă daruri excelenţei-voastre.

FtORiKDO: O! să vină, să vină!

SEXattortjl, *(aparte):* Plocoanele sînt pe placul tuturor! *(Iese.)*

BEilRlCB: Primeşte-i dumneata, între timp ea voi vorbi cu domnul Pantalone, ca să înlătur neplăcerile pe care le prevăd. *(Aparte.)* Sărmanul meu fiu! Dacă n-aş fi eu să-1 ajut, repede ar ajunge la pierzanie. *(Iese.)*

florindo: Marna ar vrea să mă-nsor ca să mă pedepsească, dar, cît mă vor ţine puterile, lucrul ăsta nu se va întîmpla. Am o feudă în care toate femeile mor după mine şi-aş fi de-a dreptul nebun dacă m-aş da legat!

SCENA 9

ARLECCHINO, cu alţi patru ţărani, care aduc cîrnaţi, şunci, butelii cu vin, brînzeturi şi fructe; MARCHIZUL

ARLECCHINO *(face o reverenţă):* Nu ştiu dacă o să ţin minte închinarea învăţată de la jupîn Nardo. *(Unui ţăran.)* Suflă-mi!

FLORINDO: Stimate domn, te salut.

ARLECCHINO: Celenţă... Cu toate că îndatoririle nobilei noastre oişti...

ŢĂRANUL: Obşti.

ARLECCHINO: Către înălţimea celenţei-voastre... *(Ţăranului.)* A spus înălţime?

ŢĂRANUL: Da, înălţime...

ARLECCHINO: Mă aflu aici, în numele tuturor, pentru

a nărui pe celenţa-voastră. **ŢĂRANUL**: A dărui... **FLORINDO**

(aparte): Dracu să te ia!

UI ·I I I R [2] 1 ■ Şi a \i înfiaţi **şa** căinaţi şi şunci, lucruri <l lune **de** ţitrnta celenţei-voastre.

\.. **De** ţinutul excelenţei-voastre. **i.,'CHra***0: Şi Tiu,, şi fructe, şi brinzeturi de la yecile din casa celenţei-voastre. **,iniis.no** *(apavtij:* Oh, ce dobitoc! *(Tare.)* Ia spu-

nc-ue şi nouă, cine eşti? HUCCCinuo : Nn sintern nouă, sîntetn cinci, oelenţS.

i.OUINDO: Să ne spui din ce sat? **R.I** KCCKINO: Patin de-aici din sat, şi cu mine, bei-

; .1 mez[3], fac cinci. **LORINDO:** Eşti beigamez şi ai venit aci în sat? **RLECCKTNO:** Celenţă, da. Bergamezi se găsesc peste tot.

okind**O**: De cînd eşti aici? **ECCHINO:** De cînd sînt aici să tot fie nu sfert de ceas.

,ORIKDO: Prostule! Nu zic în camera asta, zic în satul ăsta.

IRLECCHINO: O fi şi trecut, de cînd am venit. **pIORINDO:** Am înţeles... Şi ce faci în Montefosco? **\ R [«ECCHINO**: Meseria pe care o aveţi şi dumneavoastră .

I I .DRINDO: Cum? Şi ce meserie am eu? **AKI.ECCHINO**: Să mîncaţi, să beţi şi să nu faceţi nimic.

FLORINDO: Tu mănînci, şi bei, şi nu faci nimic? **ARLECCHINO**: Da, celenţă. Mă duc la plimbare cu

oile şi nu fac nimic. **FLORINDO** *(aparte):* Ăsta-i cel mai mare măscărici din lume!

A KT,ECCHINO: Spuneţi-mi, celenţă, treabă subţire e asta să-i ţineţi aici pe bieţii oameni aşa, încărcaţi cu toate lucrurile astea?

FLORINDO : .Să te ia ciuma! Trebuia să-i duci de-a dreptul la intendentul casei. Ce nevoie era săvăd chiar ea aceste preţioase darurir Ducefi-vâ Ia. intendent; o sâ vă. dea el bacşiş.

(Ies oamenii cu darurile.) ARLECCHlh'O: Să ne dea bacşiş?

Aşteptaţi, vin şi. eti.

---

2 Din provincia Ecrgnmo, situată în Lombardia (n.t.).

3 Din provincia Ecrgnmo, situată în Lombardia (n.t.).

SCENA io

FI.OXIHUO și ARLECCHINO

FLORINDO: Unde te duci?
ARLECCHINO: Să spun ziua bună intendentului. **FLORINDO:** Ce treabă ai tu cu intendentul? **ARLECCHINO:** Nu-i ăla cu bacşişurile? **FLORINDO:** Dacă vrei bacşiş, ţi-1 dau eu. **ARLECCHINO**: Bine, ce mi-e unul, ce mi-e altul! **FLORINDO**: Ia spuue-mi, sînt femei frumoase în sat? **ARLECCHINO:** Ei! aşa şi-aşa, dar nu-s aşa frumoase
ca bergamascele. **FLORINDO:** Nu? De ce? **ARLECCHINO:** Fiindcă n-au guşă. **FLORINDO:** O cunoşti pe una Olivetta? **ARLECCHINO:** Da, domnule. **FLORINDO:** Pe una Giannina o cunoşti? **ARLECCHINO:** Da, domnule. **FLORINDO**: Dar frumoasa Ghitta ştii care e? **ARLECCHINO:** Da, domnule. **FLORINDO:** Ştii unde stau cu casa? **ARLECCHINO**': Ei, asta-i! Cum să nu ştiu? **FLORINDO:** Condu-mă la ele. **ARLECCHINO**: Daţi-mi voie. Drept cine mă luaţi,
celentă? **FLORINDO**: Ce vrei să spui?
ARLECCHINO: Eu, cu voia dumneavoastră, nu sînt codaş[4].

fi .orutd 0: Stat stipîrml satului acestuia, și cmâ pomncesc, ureaa s3 fiu ascultat, *iţi* fac o mare cinste aiătLndti-ţi iiLcredeie. Doresc să m£ încLrn-mezî Ha lancife astea şi, dacă nu vrei, o să-ţi rup picioarele!

ARLECCHINO: Dar, ceL puţin...

tlorihtjo: TJrmează-mă, spre binele tău. *(Iese.)*

arlecchin©: La \[ontefosco, cu zevzecul ăsta de marchiz? Mă-ntorc la Bergamo! *(Iese.)*

SCENA ir

KlRCHIIi BEATRICE și PANTALONE

BEATRICB: Aşadar, domnule Pantalone, şi dumneata mă sfatuieşti să închei această căsătorie.

PANTALONE: Fireşte că-ntr-o bună zi fata asta poate să-ntîlnească pe cineva care s-o ducă la Napoli, s-o prezinte la curte şi să-i redobîndească tot ceea ce, cu bună dreptate, nu i se poate lua.

BEATRICE: Cînd e vorba de dreptate ştiu să hotărăsc chiar şi împotriva mea, iar dacă o căsătorie ne poate pune liniştea la adăpost, nu voi şovăi s-o duc la îndeplinire. îmi pare rău că tînărul marchiz nu pare înclinat s-o facă.

---

4 Vrea să spună: nu sînt *codoş* (n.t.).

PANTALONE: îngăduiţi-mi, totuşi, să vă spun: cum vede o femeie, parcă-i un cocoş din ăi pintenaţi.

BEATRICE: Adevărat, de aceea la Napoli nu-1 las niciodată singur. Fie că vine cu mine, fie că-1 trimit cu preceptorul, fie cu un slujitor de treabă, fie cu o rudă apropiată a familiei.

PANTALONE: Foarte bine faceţi. Tinerii trebuie lăsaţi cît mai puţin singuri şi cît se poate mai tîrziu, căci, atunci cînd umblă singuri, leagă prietenii, şi tocmai prietenii sînt cei care-i trag spre prăpastie.

EI,STRICE: Cît timp rămîiiem la Montefosco, cred ca pot fi liniştită. Aici nu sînt femei de care sâ se poată îndrăgeşti.

PANTALONE: Excelenţă, să vă spun... unde-i apă e şi peşte; vreau să spun că unde sînt femei e şi primejdie. Femeile astea ale noastre, care nus deprinse să vadă străini, cînd se nimereşte sâ vină vreunul, îl sorb din ochi; drept la el se reped; se iau la întrecere cum să se gudure pe lîngă el. Taţii le ţin zăvorite, bărbaţii lor le ciomăgesc, dar ele, cum au prilejul, îşi şi dan drumul.

BEATRICE: Aşadar şi ţărăncilor ăstora le place dragostea ? PANTALONE : Şi încă cum!

BEATRICE: Şi nu se sfiesc nici cînd e vorba de persoane nobile?

PANTALONE: Dimpotrivă, atunci sînt mai fudule şi-s sigure că fac cinste casei cînd se drăgostesc cu vreun cavaler.

BEATRICE: Aşadar, tînărul marchiz e şi aici în primejdie?

PANTALONE: Nu văd de ce ar fi la adăpost. BEATRICE: Fă-mi plăcerea, domnule Pantalone, şi spune fiului meu să vină aici. Vreau să ajung la o înţelegere, dacă se poate. PANTALONE: Vă servesc pe dată. Bine aţi face, dacă aţi putea, să încheiaţi tîrgul ăsta. împăcaţi, cum spune zicala, şi capra şi varza. *(Iese.)*

vSCENA 12

MARCHIZA BEATRICE, **singură, apoi** PANTALONE, **care se întoarce**

BEATRICE: Nimeni din neamul nostru nu se va putea plînge de o asemenea căsătorie. Ca nobleţe, are sdrga tot aşa de nobil ca şi al nostru. TatăL ei — HLA.rchiLs de Montefosco; iar mama — o doamna ssiaci, dar de otîişie străveche. Cît despre zestre, na « puţina zestre să stâpîueşti în bună pace c fetidă ciştigati pe nedrept! Sărmanul meu soţ a comparat-o pe nimic... PA3ÎIA.L,ONE : Excelenţă, l-am căutat şi iar l-am căutat... nu-i nicăieri. 111IJLIXXCE : Unde-ar putea Ei? PANTALONE: Vti s-a spus c-a plecat de-acasă. BEA.X3t.rcE : Cu cine?

PANTALONE: Cu un ţăran bergamez, care duce oile

la păscut pe islazul obştesc. !• .iicci : Repede, trimite să-1 caute!
PANXALONE: Am trimis, excelenţă, peste tot. Satul
e mic, o să-1 găsească şi-o să vină. **BEAXRICE**: Mă umple de deznădejde.
PANTALONE: Vine doamna Rosaura. Spuneţi-i şi ei.
Să vedem dacă i-ar fi pe plac această căsătorie. **J6EAXRICE**: Trebuie să ne purtăm cu dibăcie, ca să
n-o amăgim degeaba.

SCENA 13

ROSAURA şi cei de mai înainte

ROSAURA: Doamnă marchiză, eu nu mai rămîn în
Montefosco! **BEATRICE:** De ce?

ROSAURA: Le-am văzut pe femeile astea neobrăzate cîntînd o canţonetă împotriva mea. Mi-au spus, cîntînd, la necuviinţe şi la obrăznicii cu nemiluita!

PANTALONE: Ei! fata mea, poate că ai înţeles greşit; n-am auzit niciodată ca femeile de teapa lor să ştie cînta asemenea canţonete.

*a**

ROSAURA: De-am auzit eu acum, aici. Un cîntec napolitan, ticluit împotriva mea.

BEATRICE: Neobrăzatele astea, pe legea mea că mi-o vor plăti! Cînd va afla marchizul, fiul meu, îşi va arăta dreapta lui nemulţumire.

ROSAURA: O! domnul marchiz a şi aflat.

BEATRICE: A aflat? De unde ştii?

ROSAURA: E şi el acasă la Giannina; cîntă şi el canţoneta împotriva mea şi cred, chiar, că el e autorul.

BEATRICE: Nu se poate, te vei fi înşelat.

ROSAURA: Oh, nu, doamnă! Nu mă-nşel. Grădina noastră dă spre ferestrele Gianninei. Am auzit cîntînd şi m-am apropiat. Cînd m-au văzut, au prins să cînte şi mai tare, iar domnul marchiz făcea pe maestrul de cor.

PANTALONE: Cînta şi dumnealui?

BEATRICE: Domnule Pantalone, du-te imediat la casa aceea. Spune fiului meu să vină aici.

PANTALONE: Mă duc îndată.

ROSAURA: Du-te, du-te, vor găsi ele un vers şi pentru dumneata!

PANTALONE : Dacă spurcatele acelea or să cînte împotriva mea, cît sînt eu de gentilom, o să le bat... tactul.

SCENA 14

MARCHIZA BEATRICE ŞI ROSAURA

BEATRICE: Draga mea Rosaura, te iubesc şi te cinstesc mai mult decît îţi închipui.

ROSAURA: Vom vedea dacă-i adevărat.

BEATRICE: Te-ndoieşti de mine?

ROSAURA: Nu, doamnă, mă-ngrijorează soarta mea.

BEATRICE: Adeseori sîntem noi înşine făuritorii soar-tei noastre.

fco.SAURA: Mai e nevoie şi de un vînt prielnic care să ne ducă spre propria noastră fericire. **RATRICE**: îţi fac o ofertă, dar n-aş vrea să mă expun uimi refuz.

08 A URA: Dacă oferta e demnă de mine, fiţi sigură c-o primesc.

HIJATRICE: Tocmai că vreau să-ţi ofer un lucru demn de naşterea dumitale, mai bnn decît situaţia dumitale şi potrivit cu dorinţele sufletului dumi-tale mărinimos.

ROSAURA: Dumneavoastră îmi alinaţi suferinţa.

MI;ATRICE: Vreau să-ţi ofer un mire.

ROSAURA: Prea bine.

KKATRICE: O partidă nobilă.

ROSAURA: Şi mai bine.

BEATRICE: Ei, da... pe fiul meu.

ROSAURA: Doamnă, el cîntă canţonete pe socoteala mea şi dumneavoastră îmi spuneţi basme ca să treacă timpul! Sluga excelenţei-voastre. *(Dă să iasă.)*

BEATRICE: Vino aici... ascultă-mă! Am făcut rău vorbindu-ţi acum, cînd auzul ţi-e plin de canţonetele acelea, dar dacă Florindo se va purta cum se cuvine cu dumneata, vei uita totul, îţi vei iubi mirele şi vei recunoaşte în mine nu numai o soacră, ci şi o mamă şi o binefăcătoare.

(Ies.) SCENA 15

Cîmpic cu un deal şi o casă lăturalnică CGCCO, la vînătoare cu flinta

CECCO: Nu ştiu dacă domnul marchiz a venit să ia în stăpînire satul sau femeile!? S-a vîrît imediat în casa Gianniuei şi acolo, împreună cu Olivetta, cîntă, benchetuiesc şi petrec. Jupîn Nardo şi jupîn Mengone nu sînt aici, nu ştiu nimic, dar cînd s-or întoarce, le dau eu de veste. Dacă domnul marchiz o să îndrăznească să se ducă la Ghitta, nevastă-mea, o să aibă de furcă cu mine! Iată-1, să mă ascund. *(Se retrage.)*

SCENA 16

FLORINDO, PANTALONE şi CECCO, asCUIIS

FLORINDO *(lui Pantalone):* Ce te-amesteci dumneata?
Mă duc unde vreau şi unde-mi place! PANTALONE: Doamna, mama dumneavoastră, vă
aşteaptă.

FLORINDO: Spune-i că nu m-ai găsit. PANTALONE: O să-i spun ce-mi porunciţi.

FLORINDO: Ia zi, nu ştii unde stă Ghitta? PANTALONE: Ce vreţi să faceţi la Ghitta?

FLORINDO: Vreau s-o vizitez.

PANTALONE: Şi chiar pe mine mă-ntrebaţi unde stă?

FLORINDO: Da, chiar pe dumneata. îţi cer un lucru atît de greu?

PANTALONE: Să am iertare, domnule marchiz, frumoasă părere v-aţi făcut despre mine!

FLORINDO: Sînt nerăbdător s-o văd pe fata asta. Mama mea nu va şti că dumneata mi-ai arătat casa.

PANTALONE: Domnule marchiz, nu ştiu ce să spun... Eu vă cinstesc şi vă respect; sînteţi stăpînul meu şi nu mi se cuvine mie să dau învăţături, poveţe, sfaturi; dar avînd în vedere vîrsta mea şi dragostea ce-o port casei voastre, excelenţă, îngăduiţi-mi să vă spun tot ce am pe inimă şi vă implor si mă ascultaţi. Toţi bărbaţii din lumea asta,,.

I NUTNIK): Nu vreau să mă baţi la cap! i v i \i.n,VI;: Slugă preaplecată a excelenţei-voastre, *(Iese.)*

SCENA 17

FLORINDO, apoi CECCO

M, 1 >k 1 NDO: Ştiu eu cum e ghiujul ăsta de Pantalone! Din cînd în cînd scoate cîte o tiradă după felul lui Seneca, sau al lui Cicero. Tinerilor nu le place morala. Aş plăti un galben numai să găsesc casa Ghittei! *(Scoate carneţelul.)* Căsuţă frumoasă, deluşor frumos: aici trebuie să fie. *(Dă să urce dealul.)*

I i'ACO: Excelenţă, domnule marchiz! ii.okiNDO: Ce doreşti, domnule?

CECCO: Cinstea de-a mă închina în faţa domniei-
voastre. 1 1 .0RINDO: Atîta tot? UvCCO: Mă cunoaşteţi, domnule marchiz?

ptORiNDO: Nu cred!

CECCO: Nu v-aduceţi aminte de deputaţii nobilei şi străvechii obşti? Eu sînt unul dintre cei lăturalnici.

FLORINDO: Da, da, acum te cunosc.

CECCO: Sînt sluga supusă a excelenţei-voastre, domnule marchiz.

FLORINDO *(aparte):* Ăsta-mi va face serviciul. *(Tare.)* Spune-mi, te rog, nu ştii dumneata unde e casa uneia Ghitta?
CECCO: Ghitta?
FLORINDO: Da! Ştii?
CECCO: Ştiu.
FLORINDO: Dacă ştii, condu-mă la ea acasă. CECCO: La ea acasă? **FLORINDO:** Da, la ea acasă.

CECCO: Pentru ce anume, excelenţă? **FLORIN OO:** Nu te amesteca în treburile mele. **CECCO:** Ştiţi, excelenţă, că Ghitta e nevasta mea? **FLORINr>0**: Îmi pare bine... îmi face plăcere, vom fi buni prieteni... să mergem la ea. **CECCO** : Dar ce vreţi de la nevasta mea? *(Cu semeţie.)*
Spuneţi-rai mie! **FLORINDO:** Viei să-ţi spun, domnule deputat lăturalnic, că îmi pari un neobrăzat? **CECCO**: L,a nevastă-mea nu merge nimeni! **FLORINDO:** O să-ţi rup picioarele! **CECCO:** Excelenţă, încet, în taină, să nu ne-audă nimeni: ştiu să mînuiesc flinta.Slugă preaplecată a excelenţei-voastre... **FLORINDO:** Eşti cam îndrăzneţ... **CECCO:** Vă rog, încet: am omorît patru. Slugă prea-.supusă a excelenţei-voastre... **FLORINDO**: Aşa vorbeşti cu marchizul de Montefosco? **CECCO:** Euaţi aminte, luaţi aminte! Patru sau cinci, pentru mine totuna e. Cu tot respectul, excelenţa-voastră...
FLORINDO *(aparte):* Sînt singur, ăsta mă poate răpune.
CECCO: Porunciţi şi vă slujesc! Vreţi să vă distraţi la vînătoare? Vreţi să mergem în pădure? **FLORINDO**: Nu, nu, prietene, în pădure nu mă duc. **CECCO:** O să vă servesc acasă. **FLORINDO:** La nevasta dumitale? **CECCO**: Acolo nu se merge.
FLORINDO: Bine, nu mă duc, dar cu atît mai rău pentru dumneata. Jur pe dumnezeu c-o să mi-o plăteşti! *(Iese, tiitîndu-se înapoi de frica lui Cecco, care se joacă cu flinta.)*
CECCO: Ce crede domnul marchiz? Că în veniturile domeniului dumisale intră şi femeile noastre? Dacă nu-şi bagă minţile-n cap, o să aibă de-a face cu flinta asta! *(Iese.)*

SCENA 18

Cameră. La obşte

MBDO, MEK'GOS'E, PASQ'UAI.OTTO §j KARCONB,
în straie ţărăneşti

i'i'D: Ei, ce spuneţi? M-am ţinut bine? **ICO NE:** Minunat!
WOTTO: >T-ai pereche!
i ONE: Ai vorbit ca un intendent de casă mare!

I I 0: Trebuie să ne gîndim a-i născoci o petrecere strașnică.

ÎNGONE: Eu zic să-1 chemăm la o vînătoare de uişi.

SU'TAEOTTO: E tînăr, i-o fi frică. Mai degrabă să răsucim gîtul la niscaiva gîşte. **R.CONE:** Da, călare pe măgari. iilDO: Şi mai bună ar fi o alergare în saci.[5] **S <'.ONE**: N-ar fi mai potrivită o serbare cu joc? **KDO**: Să vedem mai întîi dacă ştie să joace după obiceiul nostru. **SQUALOTTO**: N-ar fi de loc rău un joc cu mingea... **RÎX>:** Ei gata, o să adunăm obştea şi-o să ne sfătuim.

■**RNGONE:** Uite-1 pe Cecco! **MARCONE:** Să-şi dea şi el cu părerea.

SCENA 19 CECCO, cu flinta, şi cei de mai înainte

ARDO : De cîte ori ţi-am spus să nu vii cu flinta la obşte? **CECCO:** Pe asta n-o las din mînă.

MENCiONE: Stăm aici şi ne batem capul să născocim o petrecere pentru domnul marchiz. **CECCO:** Vă spun eu de ce are el nevoie.

K"ART>0: Haide, bravo!

CECCO: De-o jumătate duzină de femei de-ale noastre! **NARI**>0: Cum?

CECCO: Face pe cocoşelul cu femeile noastre. De dă tîrcoale la toate, le spune cîte-u lună şi-n soare, şi mai mult nu spun...

NARDO: La cine-a fost?

CECCO: La fata dumitale.

NARDO : La fata mea?

CECCO *(lui Mengone):* Da, şi la a dumitale. **MENGONE** : Şi la Olivetta?

CECCO: Voia să se ducă şi la Ghitta, dar i-am făcut o anumită plecăciune şi l-am lămurit să se lase păgubaş.

MENGONE: Ce vînătoare de urşi?! **MARCONE**: Ce alergare în saci!

NARDO: Aici e vorba de cinste şi de bunul nume.

CECCO: Ameninţă, înjură, face pe grozavul.

NARDO: Repede, să-i venim de hac!

MENGONE: Ce-ar fi de făcut?

NARDO : Trebuie să ne adunăm la sfat.

MARCONE: Eu aş zice...

NARDO: Să adunăm obştea.

PASQUALOTTO: Ce, nu sîntem cu toţii aici?

CECCO: Flinta, flinta săraca...

NARDO: Nu, politica. Aşteptaţi! Vătăşei, slujitori, aduceţi jilţurile! Nu-i nimeni pe-aici? . 0 să ni le-aducem noi.

(Fiecare se duce să-şi ia scaunul, îl trage în faţă ţi se aţază.)

---

5 Este votba de felurite distracţii populare specifice (n.t.).

CECCO: Nu puteam vorbi fără scăunoaiele astea? NARDO: Nu, domnule. Cînd e vorba de lucruri mari,

trebuie să şedem, iar scaunele astea parcă ne dau sfaturile cele mai bune.

NCOSS: De fapt, sînt de atîţia ani obişnuite cu adunările, încît or fi ştiind ele mai multe dec îl noi.

nu o *(scuip£ şi ia o atitudine gravei; toţi jac tăcere):* Nobilă şi străveche obşte, înttucît am aflat, mulţumită unuia din scumpii noştri deputaţi lăturalnici, că domnul marchiz caută să înrobească femeile noastre din feudă, trebuie sâ ne gîndim cum să apărăm ţinuturile cinstei noastre şi văile bunului nostru nume. De aceea, gîndiţi-vă, stătu iţi-vâ, o, străluciţi membri ai nobilei şi străvechii obşti!

| BCCO: Eu aş zice, după cum mă taie capul ăsta prost, şi pentru ca să nu ne vîrîm în cheltuieli şi nici în farafastîcuri, să-i tragem un glonţ de flintă. Mă prind s-o fac eu, în numele întregii noastre obşti, nobile şi străvechi. BNGONE: Nu, preascumpul meu deputat lăturalnic, nu se cuvine să ne mînjim mîinile cu sîngele stăpînului nostru; mai degrabă aş zice, cu multă părere de rău, să mergem într-o noapte şi să-i dăm foc casei. "ARCOXK: Nu, nu-i bine. Ar putea să ardă atîţia alţii care se găsesc în casă şi nu-s vinovaţi. ASQTJALOTTO : Credinţa mea e că ar fi mai bine să-i facem ce facem cu mieii cînd vrem să-i scopim... ARDO : Am înţeles. E rîndul meu să vorbesc. înainte de-a ne gîndi la sînge, la foc şi la tăiere, să vedem dacă nu putem cădea la o înţelegere prin bună învoială. Să mergem cu toţii la mar-chiza-mamă, şi ce nu face unul, o să facă celălalt. Mă duc eu întîi, că sînt deputatul din mijloc, şi apoi cei lăturalnici. Dacă n-o fi nimic de făcut cu mama, o să căutăm s-o scoatem la capăt cu fiul; dacă nu merge cu binele, o să meargă cu răul; o să întrebuinţăm focul, flintele şi cuţitul pentru mîntuirea nobilei şi străvechii noastre obşti.

MENGONE: Poarte bine! MARCONE: Bine-ai grăit! PASpjUAXOTTO: Sînt de-aceeaşi părere! CECCO: Faceţi ce vreţi, dar o să vedeţi că-: nevoie de flinta.
NARDO: Să mergem. Trăiască obştea noastră! *(Iese.)* CECCO: Trăiască preacinstita flintă! *(Iese.)* MENGONE: Ca să ştergem petele numelui nostru, e trebuinţa de foc! *(Iese.)* PASQTJALOTTO: Iar eu zic că, făcîndu-i pozna mieilor, femeile noastre or să rămînă nevătămate, *(Fese.)*

ACTUL, EII

SCENA i

MARCHIZA BÎATRICE ŞI IS-OSATTRA

KVII: KK; Hai, Rosaura, vino aici, vorbeşte-mi cu acea nevinovăţie care e-n firea dnmitale şi vei găsi în mine aceeaşi sinceritate, Să ne scoatem amîndouă masca şi să discutăm, fără ocoluri, despre ceea ce ne doare.

0SATIRA: Doamnă, nu voi abuza de libertatea ce-mi acordaţi; voi rorbi, dacă mă-ncurajaţi să vorbesc.

i \ruiCE: Care-ţi sînt pretenţiile?

OSATJRA: Cele la care mă îndreptăţeşte obîrşia mea şi pe care le legiuieşte propria mea conştiinţă.

BATRICE: Te-ai hotărît, prin urmare, să apelezi la rege?

< > s/v ura : înainte de a mă înfăţişa suveranului, m-am gîndit să apelez la un alt judecător. BEATRICE: Ea ce tribunal?

ROSAURA: La acela al inimii dumneavoastră. Sînteţi cucernică şi dreaptă, v-aţi născut doamnă şi nu aveţi decît gînduri nobile, iar felul în care vă purtaţi cu mine adevereşte bunătatea dumneavoastră, îmi ştiţi motivele, vă sînt cunoscute drepturile pe care le am asupra acestui pămînt. Nu vă cred în stare să doriţi a mă vedea obidită pe nedrept, ci, dimpotrivă, chiar dumneavoastră veţi fi avocatul, scutul şi apărarea mea. Dacă n-aş cunoaşte din plin virtutea dumneavoastră, nu mi-aş deschide inima cu atîta uşurinţă, aş şti şi eu să mă prefac, să mă ascund, să vă linguşesc. Vă cunosc, mă încred în dumneavoastră. Vă vorbesc cu toată sinceritatea, şi dumneavoastră vă cer dreptate, despăgubire şi sfat.

BEATRICE: Acum, că ţi-ai susţinut cauza în faţa mea, vrei să pronunţ eu sentinţa?

ROSAURA: Pronunţaţi-o, o aştept cu nerăbdare.

BEATRICE: Dumneata eşti moştenitoarea feudei Montefosco.

ROSAURA: Şi fiul dumneavoastră?

BEATRICE: N-ar putea să păstreze feuda fără a fi învinuit de uzurpare. ROSAURA: Aşadar, pot spera s-o capăt? BEATRICE: Un judecător fără puteri nu-ţi poate da mai multe asigurări. ROSAURA: Autoritatea maniei nu va putea constrînge

fiul?

BEATRICE: Ba da, îţi făgăduiesc s-o fac. Florindo n-a ieşit de sub tutelă. îi pot porunci, îl pot sili să-şi facă

datoria. Nu voi cruţa nici un mijloc pentru a-i da lumina raţiunii şi a dreptăţii; iar dacă ambiţia l-ar face îndărătnic, voi şti să vreau, voi şti să ameninţ. Rosaura, ţi-o făgăduiesc! Dumneata vei fi marchiza de Montefosco.

ROSAURA: Oh, doamne, ce mîngîiere! Mă umpleţi de bucurie şi de alinare!

BEATRICE: După ce ţi-am asigurat fericirea, pot spera la recunoştinţă şi răsplată din partea dumitale?

ROSAURA: Vă datorez viaţa, porunciţi-mi şi voi asculta !

BEATRICE: Ia-1 pe marchiz, fiul meu, de bărbat.

ROSAURA: N-am suflet să mă împotrivesc. Prea multe sînt îndatoririle faţă de mărinimoasa dumneavoastră iubire. Dispuneţi de inima şi de mîna mea, de mine însămi. Iubitoare mamă, iat-o la picioare pe supusa voastră fiică...

BEATRICE: Da, draga mea, vei fi bucuria, vei fi singura şi desăvîrşita mea mîngîiere.

Dar, doamne! Cine inS încredinţează, că marchizul Flcrindo consimte sâ se cunune cu mii ie ?

tu ic **IC:** le ***va*** iubi, pentru ca eşti drăguţi; te va I li <Le nevasta., pentru câ eşti nobili; va preţui respectabila, domitale zestre; va asculta siato-mele; îmi va împlini porunca, : w ***za:*** Totuşi, nu faceţi ca ambiţia sau interesul s.l lie naşii nunţii mele! Dacă de mine nu.-l leagă iul>irea, să ne gîndim la altceva. Să găsim o ca ***k*** mai cinstită... **LI.TB.LCE:** Nu, Rosaura, alt mijloc nu văd pentru ı te face mnlţumită, fără să trădez propriul meu sînge.

OSATJRA: Nici eu nu pot să nu fiu recunoscătoare bunătăţii dumneavoastră. îmi încredinţez soarta în mîinile dumneavoastră si ss, dea cerul ca inima fiului să urmeze virtutea mamei! *(Iese.)*

SCENA 2

MARCHIZA BEATRICE, PANTALONE, apoi SERVITORUL

ГANTAivONE: Slugă preaplecată a excelenţei-voastre.

BEATRICE: Unde-i marchizul?

PANTALONE: Excelenţă, nu ştiu ce să zic. E acolo unde-1 poartă veselia, tinereţea şi toanele lui. **BEATRICE:** Nu l-ai găsit?

PANTALONE: Ba da, excelenţă, l-am găsit la Giannina.

BEATRICE: I-ai spus că-1 caut?

PANTALONE: De bună seamă că i-am spus.

BEATRICE: Nu va zăbovi mult...

PANTALONE: Mi-e teamă că n-o să vină prea repede.

BEATRICE: De ce?

PANTALONE: Excelenţă, tot satul murmură. Jigneşte toate femeile. Bărbaţii de la munte sînt mai geloşi decît cei de la oraş. 0 să se iste cine ştie ce bucluc...

BEATRICE: Repede... căutaţi-1.., găsiţi-1_______

SERVITORUL: Deputaţii obştii ar dori să intre la excelenţa-voastră.

BEATRICE *(Servitorului):* Spune-le să intre. Domnule Pantalone, du-te imediat, te rog, şi dă de urma fiului meu şi, de bunăvoie, ori cu sila, să fie adus în faţa mea! Pînă la urmă tot eu poruncesc, şi vreau să fiu ascultată!

PANTALONE: Vă servesc imediat. *(Aparte..)* Ar fi vai şi amar de el dacă n-ar avea o mamă atît de inimoasă şi atît de vrednică. *(Iese).*

SCENA 3

NARDO, CECCO şi MENGONE, în straie împopoţonate, şi MARCHIZA BEATRICE

NARDO: Iată-i aici, în faţa excelenţei-voastre, pe deputaţii nobilei şi străvechii noastre obşti, întrucît noi nu cunoaştem obiceiurile de la oraş, am venit să vă rugăm a ne spune dacă la dumneavoastră e îngăduit să ispiteşti nevestele altora şi să trăieşti nesocotind pe alţii? !

BEATRICE: Ce fel de întrebare nelalocul ei mai e şi asta?

NARDO: Vă rog, excelenţă! E îngăduit sau nu-i îngăduit?

BEATRICE: Mă uimeşti!

CECCO: E îngăduit sau nu-i îngăduit?

BEATRICE: De ce mă întrebaţi pe mine?

MENGONE: E îngăduit sau nu-i îngăduit?

BEATRICE: Fărădelegile sînt oprite în tot locul. Faptele necinstite, silnicia sînt vini pedepsite cu asprime.

ECkc<kn.pl, domnu] marchic... s.i avem iet-• ştiu pies bine că *veriias <iMo7vm pzriţw*[1].

v i i sa spun. eu. Domnul raarchLz merge la tuli >ate de kmei aşa cum mergem noi Ia vîni-h > i r **de** fiare sălbatice. Se vîră ici, se vilă coLo, » i ii 1 1 1 ui nu e nici o poprire pe vîaat. **(801TB: S i** vai de cel care deschide gata! Noi am i- : i ■ ilnşnuiţi cu marchizul Ridolfo, cate se purta ii. 1 şte cu noi, Ala a fost un domn bun! Ala eia ii: i principe cumsecade! Dar domnul marchiz iHlii ..

ii'in-;. Ajunge! Dă-pi seama cui vorbeşti! 1 **(001T3:** Iertare, excelenţa, n-am vrut să-1 jig- lieac pe fiul dumneavoastră. • i **R.**ICE: Şi acum, plecaţi! Voi avea eu grijă să-1 i i i<i rept pe marchiz. **kRI><).** Să ne-ntoarcem acum la ţinta noastră. Iată,, aici, în faţa dumneavoastră, străvechea noastră **obşte,** care vă spune că, dacă la dumneavoastră mi i îngăduită hoţia, atunci domnul marchiz ı'loiindo trebuie să dea înapoi feuda doamnei RosauraI

i'' | i i k io: De ce vă amestecaţi voi în treburile astea?

i i ■ < 1 1 : Ne amestecăm pentru că ne amestecăm!

r.ONE: Şi ştim noi ce ştim! Ut no.• Tăcere, lăsaţi-mă să vorbesc eu. Eu, care nit deputatul nobilei şi străvechii noastre obşti, vin şi spun excelenţei-voastre că dorim să fie slăpînă şi posesoare doamna Rosaura şi c-o să mergem la Napoli şi-o s-o luăm şi pe ea cu noi, **o** să ducem bani şi lucruri şi-o să ne înfăţişăm la curte şi la toţi oamenii de-acolo şi-o să facem aşa ca ea să dovedească totul. Eu sînt deputatul din mijloc al nobilei şi străvechii obşti! *(Iese.)*

[1] locuţiunea exactă e: ***Veritas odium parit*** (Terenţiu), ceea ce în* Itnuina: ***Adevărul di naştere la ură*** (n.t-ţ.

BBCCO: Şi dacă asta n-o să fie de-ajuns, o să fie mai rău! Sînt deputatul de pe latura dreaptă. *(Iese.)*

Q — Goldeni — Teatru, voi. It **129**

MENGONE: Şi dacă s-o mai duce la femeile noastre, o s-o păţească rău de tot! Sînt deputatul de la stingă. *(Iese.)*

SCENA 4

MARCHIZA BEATRICE

BEATRICE: Vai mie! Creşte primejdia. Fiul meu a intrat în grea încurcătură. Numai Rosaura mai poate înlătura nenorocirea care-a dat peste el. Ah, da, acum sînt silită să-i cer ei ajutorul pe care eu însămi i-1 oferisem! Dea cerul ca ea să mă asculte şi să mă ajute, fie din recunoştinţă, fie din bunătate ! *(Iese.)*

SCENA 5

Cîmp izolat, departe de sat

FI.ORINDO, îmbrăcat ţărăneşte, şi ARLECCHINO

FLORINDO : Hai, în straiele astea nu mă vor recunoaşte!
ARLECCHINO: Domnule, dac-or să vă cunoască, o să mîncaţi o papară !... **FLORINDO**: îmbrăcat în felul acesta nu mă vor putea recunoaşte. Du-mă la Ghitta. **ARLECCHINO**: Domnule, n-aş vrea să fiu ciomăgit pentru blestemăţiile astea. **FLORINDO**: Jur pe dumnezeu, vreau să fiu ascultat, ori, de nu, îţi sparg capul! **ARLECCHINO** : Şi eu **o** să strig şi-o să spun cine sînteţi. **FLORINDO:** Mai încet, să nu te-audă cineva. Ţine moneda asta.

MM<): O! dacă vorbiţi pe limba asta, va i ■ |
' im IC departe casa G-hittei? Nu cunosc locu-
l i li IStLil.

■ l so: După pomul ala înalt se face un pic ilr urcuş, şi-am şi ajuns, IM io: Hai, să mergem,
I chino: Totuşi, inima-mi spune c-o să se în-kltnple...

JKDO: Ce anume?

ICiciiiNO: Câ nu scăpăm fără ciomăgeală... II i 'i»: Destul! La nevoie voi arăta cine sînt şi-mi voi da respectul cuvenit.

C< in NO: Dac-or să vă dea dumneavoastră res-|i.«inl cuvenit, n-o să mi-1 dea mie. UNDO: Hai, repede, să mergem! |CC1 ii NO : Fie, să mergem. UNDO: Aud lume... I 1< IIINO : Ajutor ! *(Se ascunde.)* UNDO: Unde te duci? RECCHINO *(din ascunzătoare):* Aicea sînt. .iikindO: Nu-i nimic, e o femeie. AMI.UCCHINO: O femeie? O! iată-mă, s-a dus frica, I I.ORINDO: Cine-o fi asta? AHI.HCCHINO:: Parcă e... IIUKINDO: Şi mie mi se pare... ahi,i;CCHINO: Ghitta.

IINIUNDO: Da, e Ghitta. Soarta mi-e prielnică. în locul ăsta pustiu voi putea să-i vorbesc în toată libertatea.

ARLECCHINO: Mai aveţi ceva de poruncit? I I .uiuNDO: Aţine-te pe-aici şi dă-mi de ştire dacă parvine cineva. **ARLECCHINO** *(ieşind):* Veţi fi servit... I r.ORLNDO: Ai înţeles?

ARLECCHINO: Dacă parvine cineva. Am înţeles. *(Se retrage.)*

FLORINDO: Cu ăştia, după cîte văd, trebuite să fii prevăzător, umblă cu flinte. Dar, cu timpul, le voi ridica tuturor armele. Vreau să stau de vorbă cu femeile, n-am altă distracţie.

SCENA 6

GHITTA şi FLORINDO, apoi ARLECCHINO

FLORINDO *(trecînd pe Ungă ea):* Vreau să văd dacă mă recunoaşte.

GHITTA *(aparte):* O ! ia te uită ce ţăran drăgălaş! Cine-o fi? Nu l-am văzut niciodată.

FLORINDO *(trecînd din nou):* Nu mă recunoaşte.

GHITTA: Parcă e, şi parcă nu e...

FLORINDO *(salutînd-o ţărăneşte):* Ziua bună dumitale.

GHITTA: Cred că nu mă-nşel... Domnule...

FLORINDO: Domnule care?

GHITTA: Domnule marchiz...

FLORINDO: Taci!

GHITTA: Cum aşa?

FLORINDO: Ca să nu fiu recunoscut.

GHITTA: Asta-i bună! Unde vă duceţi?

FLORINDO: Veneam la dumneata, scumpa mea.

GHITTA: Oh, nu cred!

ARLECCHINO: Vine!

FLORINDO: Cine?

ARLECCHINO: Un păstor cu oile.

FLORINDO: Ei! Nu-i nimic. Du-te.

ARLECCHINO *(se retrage, apoi se-ntoarce):* Acuşi-acuşi parvine un par!

FLORINDO: Da, sigur că da. Veneam să te caut. Doream să te văd.

GHITTA: Şi eu voiam să vă văd, dar pentru ceva foarte grabnic.

FLORINDO: Oh, ce întîlnire minunată! Iată-mă aici.

GHITTA: Aflaţi, domnule, că adineauri doamna, mama dumneavoastră, m-a dojenit tare aspru,spunînd

. j mi vrea să vă primesc în casă şi nici ssL stau Ai V«r1»i cu dumneavoastră, şi daci n-o ascult, n l]»as c-o s-o păţesc rău de tot. MMX): nici o grijă, voi veni în taină, si nu ţtie nimeni,

i i 'lotuşi, n-aş vrea...

■ ir- nu: Vezi? In straiele astea nimeni nu poate tul. raă recunoască. UM CHIOT : Parvine! kikdO; Cine? u «. o i HUO : Un măgar care paşte... RIN DO : Pleacă de-aici, neobrăzatule! ^HCCHiNO: Nu mi-aţi spus că dacă... parvine? OMNDO : Du-te dracului! *(îi dă un picior.)* i,lţcci*UNO*: A parvenit! *(Se retrage.)* hun DO: Mergem acasă la dumneata? i i 'ia: Mi-e frică de bărbatul meu. NUN no: Acela care face pe vînătorul? Care umblă

CU flinta? in n a.:

Chiar ăla.

ORINDO: Să-ţi spun drept, nici eu nu l-aş întîlni cu plăcere. Mai bine să nu mergem acasă la dumneata.

■ ni i'i'A: N-aş vrea să treacă pe-aici. i'i.mrindO: Dacă va trece, nu mă va recunoaşte.

SCENA 7

CECCO, cu ciomagul întins, şi cei de mai înainte

a i<,I,I<;CCHINO *(ar vrea să-l înştiinţeze pe Florindo,dar Cecco, ameninţîndu-l, îl sileşte să plece; aparte):* Parvine, dar parul nu la mine vine!... *(Iese.)*

im,orindo: Vreau să petrec cît sînt tînăr, vreau să mă veselesc, în ciuda celor care nu vor. Nu mai plec de aici. îmi place satul ăsta, iar dumneata, mai cu seamă, îmi placi la nebunie.

|SCCO *(aparte):* Cine dracu o fi ăsta?

chitta: Di, scumpe domn marchiz...

FLORINDO: Taci, nu-mi spune pe nume,

CBCCO *(aparte): Ah,* afurisitule ! Te-am .recrmoscnt.

GHITTA: O să-mi facă totdeauna, plăcere, daci mă...

CECCO *(înaintează, şi Ghitta se pregăteşte de plecare).*

GHITTA: Ascultă! Mîine dimineaţă să-mi aduci lapte, că Tieau să fac smîntînă. La bună vedere, ciobane! *(Iese.)* TLORINDO *(aparte):* Am păţit-o! CECCO: Hei! Baciule! FLORINDO : Domnule? CECCO: Ce făceai aici cu nevasti-mea? FLORINDO: Mi-a cerut lapte. CECCO: Lapte? Tîlhar ce-mi eşti! Netrebnicule! FLORINE o: îţi spun... îţi jur...

CECCO: Ei, ţăran blestemat, o si-ţi rup oasele! *(îl ciomăgeşte.)* FLORINDO: Nu mai da! CECCO: Mă, ţărănoiule, mă! *(Ca mai sus.)* FLORINDO: Opreşte, sînt marchizul! CECCO: Care marchiz? Eşti un ţăran, un cioban!

(Ca mai sus.) FLORINDO: Ajutor, sînt marchizul Florindo! CECCO: Nu-i adevărat. Eşti un cioban. *(Ca mai sus.)* FLORINDO: Vai de oasele mele! Ajutor, nu mai pot!

(Se împiedică de-o piatră şi cade.) CECCO *(aparte, ieşind):* De data asta ai gustat din ciomag, altă dată o să guşti plumbi. FLORINDO: Vai de sufletul meu! Unul ca mine să fie cotonogit? Unul ca mine ciomăgit?

SCENA 8

MARCHIZA BEATRICE, PANTALONE, ARLECCHINO, servitori şi cei de mai înainte

ARLECCHINO *(arătîndu-l pe Florindo Beatricei):* Uite-1 acolo, îmbrăcat ţărăneşte...

■IVI' MCX: Of! piostiuţuL de el!

|| i whinu *(ini Florindo, şi apei -iaz).* Parvin] f\ in III i o *(aparii--):* Vai de mine! IMama! III V i KIL io: Ce faci aici de uiiuL singur[3] pi,ni< indo : Vai!

MII vi KIUO: O, doamne! Ce fi s-a îulimplat? IM ii\i,osi<: Ce-a io st, excelenţă? fctlKlBUO: Am căzut. Ml •* i iticiO: Cum;

• . I AI.ONK: V-aţi lovit? i i NIIINDO: Am alunecat coborînd dealul. O, doamne!

Spinarea mea! Braţul! iu muci;: De! Ajutâ-1, domnule Pantalone. PANı u.ONE: Iată-mă, execelenţă... să mergem acasă.

<ii să vă dea o mină de ajutor oamenii ăştia, eu HÎNT bâtrîn.

ı i ıKINDO: Dăsaţi-mă să-mi mai trag un pic sufletul...

ni \ ii; i CB: O, Florindo, Florindo, nu prea ştiu eu l-iue pe unde ai alunecat, dar ştiu foarte bine că, oiiunde calci, îţi deschizi prăpăstii, îţi atragi primejdii, te expui nenorocirilor! Ar fi vai şi-.1111 ar de tine dacă n-ai avea o mamă iubitoare, o mamă care veghează pentru binele tău. Ştii că eşti foarte aproape să pierzi feuda aceasta, şi numai din pricina purtării tale?

......UNDO: Ştiu că nedemna aceea de Rosaura încear- <.ı să mă ruineze.

iii \ i kice: Nu! Vorbeşte cuviincios despre o tînără |pc care n-o cunoşti. Măcar de-ai avea atîta virtute cîtă are ea!

ıun; in DO: Vai! Braţul meu!

N I mu CE: Ai căzut cu adevărat?

RIIIIMNDO: Dacă-ţi spun!

rALONE: I-o fi picat ceva în spinare...

i luuiNDO *(înfuriat):* Ce-ai fi vrut să-mi pice?

PANTALONE: Nimic, excelenţă. *(Aparte.)* Niscai ciomege !

FLORINDO: Sînt cine sînt şi nimeni a-ar îndrăzni si mă jignească! *(Aparte.)* Demnitatea îmi cere si tac şi să mă prefac.

BEArRiCE: Dar de ce te-ai îmbrăcat "ţărăneşte?

FLORINDO: Aşa, ca să mă distrez...

PANTALONE: Bravo! Şi v-aţi şi distrat?

FLORINDO: Ce vrei să spui? *(Se ridică.)*

PANTALONE: Că, pentru o distracţie, omul face orice...

BEATRICE: Hai, să mergem acasă, te vei od ihni în pat,

PANTALONE: Ajutaţi pe excelenţa-sa,

(Servitorii îi iau de subsuori pe Florinîo.)

ELORINDO *(aparte):'* Nu mă mai avînt eu aşa niciodată! Şi nici nu mă mai uit la femeile altora! *(Iese).*

BEATRICE: Sărmanul meu fiu! îl iubesc mult, dar iubirea nu mă orbeşte. îi cunosc metehnele şi voi căuta să i le îndrept. Văd primejdiile care-1 pîndese şi caut să le înlătur. Dragostea şi chibzuinţă sînt două călăuze neîntrecute pentru o mamă iubitoare, dar care-şi dă seama şi nu se lasă amăgită de pasiune. *(Iese.)*

PANTALONE : Aş jura că domnul marchiz a încasat primul tribut al feudei într-un fişic de monede de lemn... *(Iese.)*

SCENA 9

Cameră în casa lui Pantalone NARDO, CECCO,

MĂRCONE şi cîţiva ţărani

NARDO : Nu mai e altă scăpare! Dacă marchizul Florindo găseşte cu cale să se răzbune, ne-am fript. Auzi colo, să-1 ciomăgească! Drace!

CECCO: Ei! mă jur pe Bacchus, am flinta mea, nu mi-e frică!

NARDO: Taci! Acum nu sînt acasă nici marchizul, nici marchiza, nici Pantalone; de îndată ce co-

1<M i .1 loanuia Rosaura, o luam cu noi, o d-ucem Iu Nap «Li ii-o facem marchizi. mi osii: Ce iace fata asta ca nu vinei' l-am trimis ci oiştea e în sală ŞL o aşteaptă. > CŢ-aş vrea. să pice marchizul....

IC ce pi-e frică[3] Am flinta la mine. ONB *fim Ncado):* Iat-o pe Rosaura. ■ [1]: Repede, si-i facem o plecăciune şi si-i vorbim M numele obştii. CO: Trăiască Rosaura! HCONE: Trăiască marchiza! |I Trăiască!

SCENA io

S09A.UK.A şi CEI de MAI înaiate

08ATTRA: Vai de mine! Ce strigăte!? Ce-i răzmeriţa asta? **ARD O:** Trăiască tînăra marchiză Rosaura! |CC0: Dumneavoastră sînteţi stăpîna noastră! **IRCONE:** Dumneavoastră, marchiza noastră... nu:,**AURA**: Mă bucură dragostea voastră, dar voi nu aveţi puterea de-a mă face stăpîna voastră. NARDO: O să vă ducem la Napoli... o să facem aşa fel ca să fiţi recunoscută,să fiţi împuternicită... \URA: O hotărîre smulsă cu sila, în loc să-mi aducă titlul de marchiză, m-arputea costa viaţa, iar voi aţi fi aspru pedepsiţi pentru răzvrătire. Ţelul vostru e drept, dreaptă e şi judecata pe care mă întemeiez, dar o pornire nesăbuită ar nimici fapta cea bună, v-ar face vinovaţi de încălcare a legii.

nardo: Bizuiţi-vă pe noi! Veniţi la Napoli şi lăsaţi orice îndoială. **MAKCONE** : O să avem bani. **NARDO:** O să avem ocrotire.

CECCO: Şi mai e şi flinta!

HOSAURA *(aparte):* Nu, nu voi răsplăti niciodată prin nerecunoştinţa inima aleasă a marchizei Bea-trice!

NA.FDO: Haideţi, să mergem! **CECCO:** Acuşi vă iau de mînă! **ROSAURA:** Nu mă veţi duce cu sila. **MARCONU**: Repede, să mergem! Vine lume... **CECCO:** Lume? *(Ia poziţie cu flinta.)* **NA EDO**: Să nu ne schimbăm în ucigaşi! **CECCO:** Trăiască tîuăra marchiză Rosaura!

SCENA II

MARCHIZA BEATRICB şi cei de mai înainte

BEATRICE: Prieteni, ce s-a întîmplat? Ce-i tărăboiul ăsta? Ce-i răzmeriţa asta?

ROSAURA: Doamnă, fiul dumneavoastră a aţîţat spiritele acestor oameni. Bunătatea dumneavoastră să-i domolească şi să-i mulţumească.

BEATRICE: Să nu credeţi că ameninţările voastre mă înfricoşează, gloată de ţărani neobrăzaţi ce sîn-teţi! Nu vouă vi se cuvine să hotărîţi asupra drepturilor celui care e menit să vă fie stăpîn. îndrăzneala voastră va fi adusă la cunoştinţa curţii, şi încumetarea voastră va fi pedepsită aşa cum se cuvine.

NARDO *(aparte):* A cam băgat frica-n mine...

MARCONE *(aparte)*Ca s-o dregem, de data asta o să fie nevoie să vindem trei sau patru loturi de pămînt...

ROSAURA: Doamnă, îmi pare rău că aveţi de suferit din pricina mea...

BEATRICE: Da, Rosaura, bucură-te! Bizuie-te pe semeţii aceştia şi declară-te potrivnica mea.

ROSAURA: O! Ascultaţi-mă...

Lt'liri IC: Nu mă aşteptam la o asemenea purtare i1 ii partea dumitale, dar cu atît mai iau pentru illiiinii'fita ! IReluzîndu-mi prietenia, îmi vei <u-i <• iste dispreţul! *(Aparte.)* Aşa cum sfau încrunt , trebuie s-o sperii.

0 urtifl: Să un credeţi ca en...

1- « <>: N"oi smtem cei care dorim să ne fie stăpână. M-

iK): Nobila şi străvechea obşte!

SCENA 12

PANTALONE şi cei de mai înainte

■ V:| i.ONE: Excelenţă...

IKAVRICE: TJnde-i fiul meu?

f **ANTAEONE:** Excelenţă, a sosit domnul judecător şi notarul cu întreaga curte. Vor să isprăvească pînă i iu se face întuneric. Vor să-1 întărească imediat pe domnul marchiz ca stăpîn al feudei, căci domnul judecător trebuie să se întoarcă la Napoli.

ISATRICE: Vin, voi fi şi eu de faţă.

10SAURA: Doamnă, vă urmez...

1 **MATRICE:** Rămîi aici cu ocrotitorii dumitale. Nu mai ai nevoie de mine, iar eu nu-ţi mai port de grijă. *(Aparte.)* îmi pare rău că trebuie s-o umilesc, dar e necesar, ca s-o intimidez. *(Iese.)*

CA NTATONE : Mă-nchin cu smerenie în faţa măreţei obşti... *(Iese.)*

SCENA 13

ROSAURA, NARDO, CECCO ŞÎ MARCONE

KOSAURA *(aparte):* Sărmana de mine! Ce mă fac?

NARDO: Aţi auzit? Judecătorul şi notarul. **MARCONE** : Aţi priceput? Curtea,

CECCO; Nn-i nimic. Mergem la judecător, mergem la notar. *(Rosaurei.)* Veniţi cu noi.

NARI>O: Da, veniţi! O să arătăm cine sînteţi, care vi sînt drepturile, şi feuda n-o să mai fie data.

MARCCNE: Fiindcă tot am ajuns aici, să mergem.

CECCO: Haideţi, nu vă lăsaţi rugată.

ROSAXJRA: Luaţi-o înainte, voi veni mai tîrziu.

NARDC: Să mergem imediat. Trăiască nobila şi străvechea noastră obşte! *(Iese.)*

CECCO ; Trăiască Rosaura! *(Iese.)*

MARCONB : Trăiască adevărata şi legiuita noastră marchiză! *(Iese.)*

SCENA 14

ROSAURA, singură

ROSAURA: Vai mie, la ce încercare sînt supusă!? Ce hotărîre să iau? Ce să fac? Nu, nu pot să-mi cumpăr fericirea cu asemenea preţ. M-am născut nobilă, şi, pentru a rămîne astfel, nu ajunge să dobîndesc un domeniu, ci trebuie ca faptele mele să mă facă demnă de ocrotirea cerului, de dragostea oamenilor cinstiţi şi de ajutorul celor ce-mi pot aduce fericirea. *(Iese.)*

SCENA 15

Curte interioară din vechiul palat al marchizilor, măsuţă şi scaune

MARCHIZUL FWRINDO, MARCHIZA BEATRICE, PANTALONE, JUDECĂTORUL, NOTARUL şi alţii

JUDECĂTORUL: Excelenţă, acesta e locul cuvenit întăririi în posesiune.

\loke : .3<esta e străvechiul palat aL marchizilor *ie* Itontefoscxi, i I nicA'FORTJC : în aceasta, curte vom întocmi totul. Sîntem aproape pe cîmp, de unde vom Lua pâ-m bitul, apoi vom intra în camere, în săli, vom deschide uşile, vom închide ferestrele, vom înde-pLini obişnuitele forme. între timp, să redactăm actul. Domnule notar, aşază-te. Luaţi loc, exce-lenţele-voastre!

(Se aşază ci toţii,)* ;.i i rxndo *(apeiie):* Şi acum mai simt loviturile alea blestemate!

judecătorul: Dar unde sînt deputaţii? Nu se află aici? Nu se văd? Au fost totuşi înştiinţaţi...

PANTALONE: Uite că vin, mărite domn judecător.

IBATRICE *(apaite):* Mă pot aştepta la un pas îndrăzneţ din partea acestor obraznici. Dar voi şti să mă apăr.

SCENA 16

NARDO, CECCO, MÂRCONE Şi **cei de mal înainte**

NARDO: Domnule judecător, iată aici nobila şi străvechea obşte, care vă spune, vă previne şi răs-previne că, dacă o să daţi feuda domnului marchiz, o să fie dată pe nedrept!

FLORINDO: Cum? Cum îndrăzneşti!

JUDECĂTORUL *(lui FloHndo):* Domoliţi-vă...

BEATRICE: Ce obrăznicie!

JUDECĂTORUL *(Beatricei, ca s-o potolească):* Vă rog! *(Lui Nardo.)* Pe ce temei vii dumneata să te împotriveşti întăririi în posesiune a domnului marchiz?

NARDO: Dreptul e al doamnei Rosaura, fiica răposatului marchiz Ercole de Montefosco. **FLORINDO:** Nu ştie ce vorbeşte!

JUDECĂTORUL *(lui Florindo, ca să iacă):* Fiţi amiabil, domnule marchiz... Şi unde se află această Rosaura?

NAREO: Aici, la noi.

CECCO: O apărăm noi!

MARCONE: O ocrotim noi!

JUDECĂTORUL: Ştiu cîte ceva despre această copilă. Trebuie s-o văd şi să-i vorbesc. Am tiu ordin secret în această privinţă. Mi se pare că va trebui sâ amînăm întărirea în posesiune.

PANTALONE *(aparte):* Domnul judecător încearcă să mulgă oaia cît poate!

FLORINDO : Doamnă mamă, vorbeşte, spune, fă ceva... nu mă lăsa păgubit!

BEATRICE: Domnule judecător, dumneata nu eşti împuternicit să cercetezi cauza aceasta. Să se încheie, deci, actul de posesiune. Scrieţi!

JUDECĂTORUL: Doamnă, vă ascult. Domnule notar, scrie: *Dînd adevărată, actuală şi corporală posesiune...*

NARDO : Domnule judecător, faceţi bine şi scrieţi întîmpinarea nobilei şi străvechii noastre obşti, în numele marchizei Rosaura.

JUDECĂTORUL: Bucuros! *(Notarului.)* Scrie!

BEATRICE: O! Nu le da ascultare...

JUDECĂTORUL: Iertaţi-mă, dar nu pot ocoli această cerere.

PANTALONE *(aparte):* Vrea să sugă la două oi!

JUDECĂTORUL *(dictează): Obştea din Montefosco, în numele doamnei Rosaura...*

SCENA UDTIMĂ

ROSAURA şi cei de mai înainte

ROSAURA: Domnule, n-am nevoie să se vorbească sau să se făptuiască ceva în numele meu. Eu sînt Ro-HU r*. Eu sînt fiica rna.icliizu.LuL de Montefosco. Ea ll **IT** iiagura şi adevărata moştenitoare a acestei feti-I» . *(Jiufezâiomlni.)* Ascultaţi-mi cererea şi scrieţi. **LOKLNDO** *(Judecătorului):* Nu trebuie să luaţi în ' seama...
' i'A'Ai'ORUX: Spuneţi, doamnă, ce vieţi să se scrie. "
vi -\: Scrie, deci! *(Dictînd Notarului.) Rosaura, fiica răposatului marchiz Ercole de Mc-iiiefosco,* ***renunţă*** *la-orice cerere pe care ar fa ce-o obştea din Montefosco* w *favoarea sa, neînţelegind, deocam-iata', să deschidă proces marchizului Florindo, decla-rlnd că face aceasta din recunoştinţă pentru binefacerile avute din partea marchizei Beatrice.* **I:\TUICB** *(aparte):* Sînt uluită !
Mii'iNDO *(aparte):* E o fată generoasă! **NARDO** *(aparte):* Am băgat-o pe mînecă! **1ı CONE** *(aparte):* S-au dus casele, ogoarele, oile şi tot ce avem...
0 *(aparte):* Tare mi-e teamă că flinta nu mai foloseşte la nimic! i m **DUCATORUL**. Acum putem înainta mai uşor cu
încheierea actului de posesiune. **IEATRICE**: înainte de-a isprăvi cu acest act, luaţi o
foaie de hîrtie şi scrieţi pentru mine. 1ı' **DUCĂTORUL** *(Notarului):* Repede, altă foaie... **rwTALONE** *(aparte):* Cu foaia asta iar îi 'pică ceva! **MATRICE**: Florindo, dragul meu, dacă crezi că mama
dumitale te iubeşte, vei crede, de asemenea, că-ţi vreau numai binele, i **I.ORINDO**: Ştiu că mă iubeşti şi am toată încrederea
în^dumneata. **IU'.ATRICE**: Ai fi gata să-mi urmezi gîndul? **I'I.ORINDO**: îţi jur o ascultare oarbă. **HEATRICE**: Notare, scrie! **JUDECĂTORUL** *(Notarului):* Scrie! **BEATRICE** *(dictînd): Marchizul Florindo făgăduieşte s-o ia de soţie pe marchiza Rosaura...*

JUDECĂTORUL: Ce zice domnul marchiz?

FLOIUNDO: Da, făgăduiesc, o jur şi o voi **face, dacă** doamna Rosaura va binevoi să consimtă.

JUDECĂTORUL: Şi ce zice doamna Rosaura?

ROS ACRA: Scrieţi!

JUDECĂTORUL *(Notarului):* Scrie!

PANTALONE *(aparte):* Treacă şi asta de la el...

ROSAURA *(dictînd): Primesc oferta şi făgăduiesc să fiu soţia marchizului Florindo.*

JUDECĂTORUL *(Notarului):* Scrie!

PANTALONE *(aparte):* Ăsta nu termină nici pînă mîine pe cît de lăbărţat scrie.

JUDECĂTORUL: Toate aceste acte, întîmpinări şi angajamente vor fi redactate după aceea în formă legală. Deocamdată să încheiem actul de posesiune.

NARDO : Dragă domnule judecător, fiţi bun şi scrieţi şi pentru noi ceva.

JUDECĂTORUL: Bucuros. *(Notarului.)* Scrie!

NARDO : *Sărmana obşte din Montefosco cere iertare domnului marchiz, declarînd că a făcut ce a făcut pentru că excelenţa-sa domnul marchiz a vrut sâ-şi întindă puterea poruncilor sale şi asupra onoarei noastre. Ne aşternem la picioarele sale...*

FLORINDO : Da, au dreptate. Ei sînt simţitori la onoare, iar eu m-am întins peste măsură. Voi pleca din Montefosco şi nu va trebui să vă temeţi de mine. Chiar dacă voi rămîne, îmi voi aminti de o glumă care, în alte împrejurări, ar putea costa viaţa îndrăzneţului ce s-ar mai încumeta s-o facă!

NARDO: Trăiască stăpînul nostru! *(Lui Marcone şi Cecco.)* Ah! mare om politic m-a făcut mama!

MARCONE : Bravo! Trăiască domnul marchiz!

CECCO: Trăiască! Trăiască! *(Aparte.)* O să mă ţină minte!

JUDECĂTORUL: Acest act de supunere al obştii şi iertarea stăpînului sînt lucruri care trebuie consemnate. Notare, scrie!

PANTALONE *(aparte):* O să se dezmeticească domnul marchiz cînd o vedea înscrisul!

ATWTCE: Fiule, scumpa mea Rosaura, aţi făcut **şi** utml **şi** cealaltă **o** faptă demnă de voi, Şi acum si pecetluiască iubirea ceea ce v-a sfătuit cu**minţenia.**

: Rosaura, îţi declar că pentru dumneata **n**-am decît stimă, veneraţie şi respect. Iartă micile mele nebunii tinereşti. M-am făcut mai cumpătat, îmi dan seama de primejdiile, de nenorocirile ce mă pîndesc. Iubeşte-mă, te implor, şi bizu-ie-te pe inima mea! UOSAURA: Este ceea ce şi doresc, mai mult decît stăpînirea acestei feude. Marchiză Beatrice, iubitoarea mea mamă, vedeţi că am avut încredere **în** sufletul şi bunătatea voastră? **BEATRICE:** Da, Rosaura, eşti înţeleaptă, eşti drăgălaşă, eşti mărinimoasă şi cuminte. M-am încrezut în sufletul dumitale ales şi numai cu multă părere de rău am izbutit să te dojenesc. Florindo, încuviinţează purtarea mea şi învaţă să-ţi cunoşti şi să-ţi cinsteşti mai bine rangul. Domnule judecător, binevoieşte să amîni pe mîine încheierea acestor acte. Acum mergem să sărbătorim nunta, nunta pe care o pusesem la cale cu atîta grijă şi care s-a înfăptuit acuma cu bine. Mulţumită acestei nunţi şi fără să ia nimic Rosaurei, Florindo va fi, prin bună înţelegere, marchiz de Montefosco .

S f î r ş i t u l   c o m e d i e i